

Årsrapport 2021

Påverka till positiv förändring och
transparens genom ägarstyrning

Etikrådets ledstjärna

Att göra skillnad

Etikrådets ledstjärna är att göra skillnad. Vi vill påverka bolag världen över att ta hänsyn till etik och miljö – det vill säga att driva på bolagen i viktiga hållbarhetsfrågor som har stor betydelse för människor och samhällen och för värdeskapandet i bolagen.

Genom dialoger påverkar vi både i förebyggande syfte och i händelse av incidenter. Det är genom dialoger vi undviker överträdelser och olyckor och det är tack vare dialogerna som stora värden kan bibehållas och öka för såväl bolag, människor som för miljö.

Vi menar att hållbara företag skapar långsiktiga värden. Det är så vi bidrar till utveckling och till hållbara pensioner för dagens och morgondagens pensionärer.

Innehåll

Att göra skillnad – vår ledstjärna 2

2021 i korthet 4

Ordförande om 2021 8

Generalsekreteraren om 12 års påverkan 9

Så arbetar Etikrådet 10

Förebyggande arbete 18

Säkerhet i gruvors avfallsdammar 19

Tech-giganter och mänskliga rättigheter 21

Omställning i utsläppstunga branscher 23

Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier 25

Barnarbete och råvaran kakao 27

Biologisk mångfald inom livsmedelsproduktion 29

Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring 31

Antikorruptionsarbete genom EITI 33

Reaktivt arbete 35

Avslutade dialoger 36

Pågående dialoger 48

Resultatutveckling i alla reaktiva dialoger 59

Om pensionssystemet 65

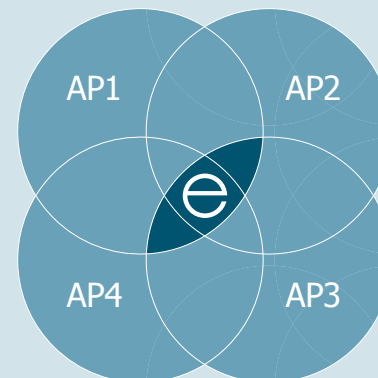
Etikrådets historia 66

Under 2021 avslutade Etikrådet ett framgångsrikt arbete som pågått under tre år med fokus på gruvors avfallsdammar. Läs mer på [sidan 19-20](#).

Uppmuntra till positiv förändring och transparens

Det är Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fondernas (AP-fonderna) uppfattning att välskötta bolag som tar ansvar för hållbarhetsfrågor skapar högre avkastning till lägre risk över tid. AP-fondernas etikråd (Etikrådet) är ett samarbete mellan AP-fonderna för att med gemensam kraft påverka bolag till ett hållbart värdeskapande och till transparent rapportering.

Genom dialoger och engagemang med bolag kan Etikrådet påverka till en positiv förändring och därmed bidra till AP-fondernas långsiktiga avkastning. Etikrådet samarbetar kring de börsnoterade bolag som finns i AP-fondernas aktieportföljer, främst de utländska innehaven.

Samarbete – en nyckel till framgång

AP-fondernas gemensamma arbete och kommunikation kring hållbarhetsfrågor bidrar till en hållbar utveckling, stärker AP-fonderna som ansvarstagande ägare och föredömliga förvaltare samt bidrar till ökat förtroende för AP-fonderna. Att gemensamt arbeta för positiv påverkan skapar större kraft i dialogen med bolag och bidrar till bättre investeringar och hållbar avkastning. Etikrådet arbetar **förebyggande** med bolagen, så att incidenter inte sker. Etikrådet arbetar också **reaktivt**. Om en kränkning av internationella konventioner redan har skett arbetar Etikrådet för att bolaget ska vidta åtgärder för att säkerställa att en liknande kränkning inte ska upprepas.

Samarbetet med andra internationella investerare med en liknande hållbarhetsagenda bidrar till en ökad möjlighet att påverka bolag till positiv förändring och ökad transparens i rapporteringen.

Långsiktighet och ansvarstagande är en del av uppdraget

AP-fondernas uppdrag från riksdagen är att förvalta fondmedlen till största möjliga nytta för pensionssystemet. Fondmedlen ska förvaltas på ett föredömligt sätt genom ansvarfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar samhällsutveckling kan främjas utan att det görs avkall på målet om god avkastning.

2021 i korthet

Om det förebyggande arbetet

Etikrådets förebyggande arbete bidrar till positiv förändring och adresserar särskilt utsatta och svåra hållbarhetsutmaningar i bolags verksamheter och värdekedjor. Arbetet syftar till att lösa utmaningar och förhindra att kränkningar, olyckor och incidenter sker. Det bidrar till förbättrade bolag och minskad risk i AP-fondernas tillgångar.

8

förebyggande
projekt

Förebyggande projekt

Hållbarhetsområde

Bakgrund

Resultat

Säkerhet i gruvors avfallsdammar

Mänskliga rättigheter,
Miljö, Klimat,
Affärsetik

Råvaror från gruvor är väsentliga såväl i vårt moderna samhälle som i klimatomställningen. Gruvverksamhet har många och svåra utmaningar.

Uppskattningsvis finns det minst 3 500 avfallsdammar från gruvor globalt, ofta med begränsad publik information kring dessas säkerhetsstatus. Dammbyggnationerna åldras och olycksfrekvensen väntas öka om de inte underhålls. Konsekvenserna när en damm rämnar är ofta omfattande för miljö, växt- och djurliv samt för människor och för bolagens verksamhet.

Under 2021 avslutade Etikrådet ett stort arbete avseende gruvbolag som pågått i tre år. Etikrådet har haft en ledande roll i arbetet att skapa en global och öppen databas med väsentlig information om gruvors avfallsdammar, att tillse att en första global standard för gruvors avfallsdammar tagits fram och att ett institut etablerats som ansvarar för att den globala standarden efterlevs av bolag.

Etikrådet bedömer att projektet nu går in i en mer förvaltande fas och har därmed avslutat arbetet under 2021. [Läs mer på sid 19–20.](#)

Tech-giganter och mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter,
Affärsetik

Informationsteknik är integrerat i det globala samhället och används dagligen av miljarder människor. Internet, personliga elektroniska enheter och sociala medier är en del av vår ekonomiska och sociala framtid. Tekniken innebär både möjligheter och utmaningar inom hållbarhet.

Projektet har pågått i tre år och inleddes med en för Etikrådet intern kunskapsuppbyggnad. Därefter arbetade Etikrådet tillsammans med Danish Institute for Human Rights (DIHR) fram ett förväntans- och kravdokument: *Tech-giants and Human Rights – Investor Expectations* från investerare till bolag. Under året har dialoger förts med bolag utifrån detta dokument och positivt är att flera av bolagen har anställt mer personal med kunskap om mänskliga rättigheter samt tagit fram tydligare policyer om hur de ska arbeta. [Läs mer på sid 21–22.](#)

Omställning i utsläppstunga branscher

Klimat, Miljö

För att klara klimatkrisen behövs en betydande omställning. Regeringar behöver införa tydliga regelverk som möjliggör en rättvis och smidig omställning, bolag behöver förändra sina affärsmodeller, konsumenterna och medborgarna behöver ändra sina konsumtions- och beteendemönster.

2020 initierades ett samarbete med bland annat Institutional Investor Group on Climate Change (IIGCC) och Climate Action 100+ för att ta fram en plan för hur investerare bäst kan stötta och facilitera inom och mellan olika branschernas omställning till ett lågfossilt samhälle. Idag förs rundabordsdialoger med aktörer i olika branschernas värdekedjor för att genom samverkan möjliggöra en snabbare klimatomställning. [Läs mer på sid 23–24.](#)

Förebyggande projekt

Hållbarhetsområde

Bakgrund

Resultat

Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrier

Mänskliga rättigheter, Affärsetik

Tvångsarbete eller "nutida slaveri" förekommer i många länder och branscher globalt och bedöms omfatta minst 40 miljoner människor. Olika former av nutida slaveri förekommer både på utvecklade marknader och i länder med svagare lagstiftning på området. Efterfrågan på lågavlönad och flexibel arbetskraft fylls ofta av marginaliserade grupper i samhället.

Hösten 2020 genomfördes en förstudie och under 2021 har dialoger initierats med bolag i byggnads- och textilindustrin, som är två branscher med hög bedömd risk för tvångsarbete. Projektet syftar till att bolag ska bli bättre på att identifiera och hantera förekomsten av nutida slaveri och tvångsarbete i sin leverantörskedja, och att policyer och övervakningsprogram utvecklas och implementeras. [Läs mer på sid 25–26.](#)

Barnarbete och råvaran kakao

Mänskliga rättigheter, Affärsetik

Elfenbenskusten och Ghana producerar nära 70 procent av råvaran kakao globalt. Det uppskattas att över 2 miljoner barn arbetar under skadliga arbetsförhållanden i kakaos leverantörskedja, enbart i dessa två länder.

Etikrådet har arbetat med barnarbete i kakaoindustrin sedan 2012. Det har skett förbättringar, men problemen är inte lösta. Bolags övervaknings- och åtgärdsystem har förbättrats, kakao- och chokladbolagen arbetar aktivt med frågorna. Etikrådet anser att bland annat blockchainteknologi kan bidra till positiv förändring. [Läs mer på sid 27–28.](#)

Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion

Klimat, Miljö

Dagens globala livsmedelsproduktion bidrar till utsläpp, avskogning, att vattenresurser blir allt för knappa samt förlorad biologisk mångfald. Samtidigt ökar jordens befolkning. Detta berör såväl branscher som bolag och konsumenter och en omställning krävs.

Etikrådets projekt Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion påbörjades i juni 2021 och hittills ingår bolag inom bland annat jordbruk, livsmedelsindustrin samt dagligvaruhandel. De flesta bolagen har redan någon form av åtagande för hållbar livsmedelsproduktion, ofta avseende landanvändning och avskogning. Det är stora skillnader och flera av bolagen har ännu inte formaliserat sina åtaganden eller identifierat väsentliga miljörisker i verksamheten eller i leverantörskedja. [Läs mer på sid 29–30.](#)

Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring

Mänskliga rättigheter, Miljö, Klimat, Affärsetik

Odling av palmolja och soja liksom boskapsproduktion ger nödvändiga råvaror för många olika produkter, både industriella och för konsumtion. Det är branscher med flera svåra utmaningar och där förändringar måste till om avskogning och minskning av biologisk mångfald ska stoppas.

Avskogning och ansvarsfull produktion har varit i fokus sedan 2014. Etikrådet arbetar tillsammans med en grupp investerare genom branschorganet Principles for Responsible Investments (PRI) med att föra påverkansdialoger med bolag. Initialt var fokus främst producenter av råvaran palmolja. Under 2021 har Etikrådet fört bolagsdialoger samt deltagit i ett tolv månaders samverkansprojekt om hållbar råvaruproduktion genom PRI. Projektet avslutas under 2022. [Läs mer på sid 31–32.](#)

Antikorrupktion

Affärsetik

Korruption skapar osund konkurrens, undergräver demokratier och ger lägre ekonomisk tillväxt. Det är svårt att adressera problemet eftersom det sker i det fördolda. Behovet av transparens och styrning är särskilt stort i länder med rika naturresurser men bristfällig politisk styrning.

Etikrådet har arbetat mot korruption sedan start och ämnet berörs ofta i bolagsdialoger. Etikrådet stöder Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), som arbetar för ansvarsfull förvaltning av naturresurser som olja, gas, metaller och mineraler. [Läs mer på sid 33–34.](#)

2021 i korthet

Om reaktiva arbetet

Etikrådets reaktiva arbete syftar till att påverka bolag att hantera och åtgärda olyckor och incidenter om dessa inträffar. Genom att påverka bolagen till ett mer systematiskt hållbarhetsarbete med policyer, implementering och transparens, kan Etikrådet bidra till att incidenter inte sker.

Genomlysning

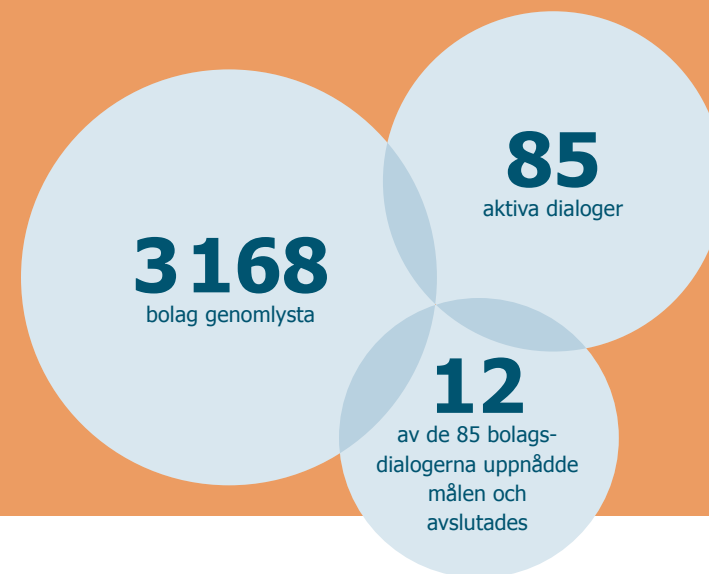
	2021	2020	2019
Antal bolag i AP-fondernas portföljer – samtliga genomlysta	3 168	2 430	3 557
varav bekräftad kränkning	23	22	29
varav med risk för kränkning	89	72	91
varav utan anmärkning i genomlysning	3 056	2 336	3 437

Etikrådets genomlysning i slutet av 2021 av nära 3 200 innehav, påvisade totalt 112 bolag med bekräftad kränkning av en internationell konvention eller med risk för kränkning. 3 056 bolag klarade granskningen utan anmärkning.

En **bekräftad kränkning** av en internationell konvention är verifierad och bedömd utifrån ett antal kriterier, som fokuserar på områden såsom: kränkningens allvarlighetsgrad, omfattning och möjlighet till förhindrande av kränkningen, hur nära bolaget är involverat eller kopplat till kränkningen, samt bolagets hantering av situationen.

Med risk för kränkning omfattar fall som efter analys utifrån ovanstående kriterier, inte uppfyller samtliga kriterier för bekräftad kränkning, men där allvarlighetsgraden bedöms av Etikrådet som hög. Denna kategori av bolag omfattar även bolag där en eventuell kränkning är under utredning och där en dialog ännu inte påbörjats. Kategorin omfattar också bolag där Etikrådet fört dialog, målen uppnåtts och dialogen avslutats, men där risken ändå fortsatt bedöms som hög, varför Etikrådet följer bolagets arbete och resultat av bolagets vidtagna åtgärder.

Etikrådet för dialog med bolag vid bekräftade kränkningar och vid risk för kränkning. Vid årsskiftet pågick 85 aktiva dialoger.

Dialoger

2021-12-31

Antal aktiva dialoger (vid slutet av 2021)	85
Resultatutveckling under året i aktiva dialoger, antal uppnådda steg	77

Utveckling för dialoger under hela året:

Antal nya dialoger påbörjade	5
Antal dialoger avslutade med mål uppnått	12
Antal bolag rekommenderade för exkludering	0

Ovanstående nyckeltal för dialoger redovisas för första gången, varför endast 2021 års siffror presenteras.

Vid slutet av året fördes aktiva dialoger med 85 bolag. Resultatutvecklingen i dessa dialoger uppgick till 77 uppnådda steg under året, se [sidan 59](#) för beskrivning av dialogernas utveckling. 12 bolag uppnådde dialogmålen och avslutades. Dessa dialoger beskrivs i mer detalj på [sidan 36](#).

Etikrådet rekommenderade inte exkludering av något bolag under 2021.

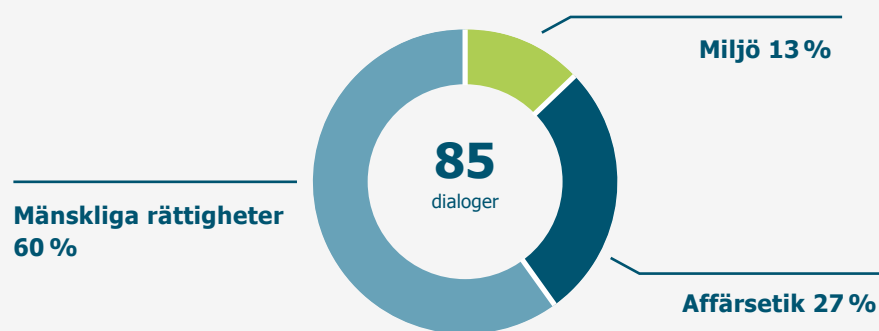
2021 i korthet

Om reaktiva arbetet

Cirka 60 procent av Etikrådets 85 bolagsdialoger, vid årets slut, handlar om mänskliga rättigheter varav 13 procent av dialogerna handlar om miljö och 27 procent om affärsetik.

Se nedan hur Etikrådets pågående reaktiva bolagsdialoger fördelas utifrån region, bransch och hållbarhetsområde.

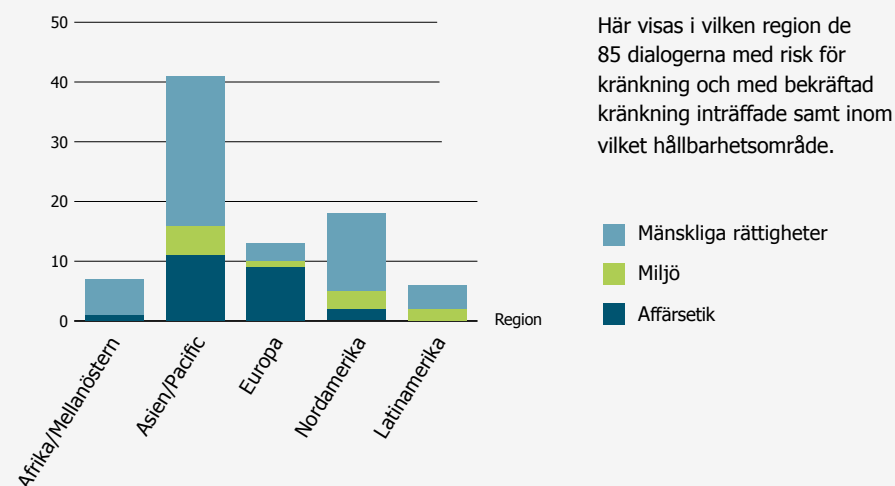
Påverkansdialoger fördelade på hållbarhetsområde – ESG*

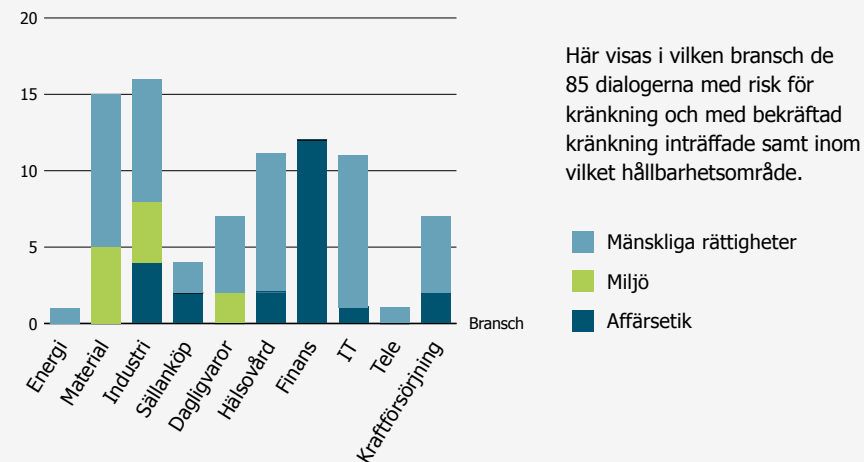
En grafisk presentation av samtliga reaktiva bolagsdialogers utveckling över tid, presenteras på [sidan 59](#).

*ESG (Environment, Social, Governance) det vill säga miljö, sociala frågor där mänskliga rättigheter ingår och god bolagsstyrning som inkluderar affärsetik.

Påverkansdialoger per region

Påverkansdialoger per bransch

Ordförande: Etikrådets viktiga roll

Pandemin har fortsatt att påverka människors liv och företagens verksamhet. Intresset för hållbarhet är oförändrat starkt och Etikrådet har en viktig roll att fylla i AP-fondernas arbete med att upprätthålla stabiliteten i, och förtroendet för, pensionssystemet.

Klimatfrågan fortsätter att engagera

En av årets viktigaste händelser i hållbarhetshänseende var höstens klimattoppmöte, COP26 i Glasgow. Förväntningarna var högt ställda och enligt vissa bedömare blev utfallet ganska svagt, däribland av aktivister som krävt att man ska införa klimatnödläge. Slutdokumentet från COP26 innehåller dock steg i rätt riktning för att kunna nå Parisavtalets mål. Kolbaserade bränslen nämns specifikt för första gången även om kol ska "fasas ned" och inte "ut", man kom överens om att reducera växthusgasen metan och att stoppa skogsskövlingen. Viktigast var kanske överenskommelsen om hur rapportering och uppföljning ska gå till samt att förutsättningar skapades för en global utsläppshandel, en avgörande pusselbit i vår strävan mot ett mer klimatsmart samhälle.

För Etikrådet är klimatfrågan ständigt i fokus och tillsammans med andra investerare och bolag arbetar vi aktivt inom klimatprojektet Climate Action 100+. Dialogerna fokuserar på bolagens omställningsplaner mot nettonollutsläpp av växthusgaser

i energiintensiva sektorer som energi och kraftbolag, tunga transporter, stål, cement, livsmedel, bilar, gruvor, kemisk industri samt sjö- och flygtransporter. Under året har förväntansdokument tagits fram för några av sektorerna och fler liknande omställningsplaner kommer under 2022.

Tech-giganterna måste stärka arbetet kring mänskliga rättigheter

Etikrådet ställer krav på att de stora tech-giganterna, inte minst plattformsbolagen som verkar inom sociala medier, ska stärka arbetet kring mänskliga rättigheter och att de ska följa FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, de så kallade Ruggie-principerna. Som vägledning för investerare och bolag finns ett förväntansdokument som Etikrådet tagit fram i samarbete med Danish Institutet for Human Rights (DIHR). Etikrådet har pågående dialoger med Meta Platforms Inc (tidigare Facebook), Microsoft, Twitter, Alphabet (Google) och Amazon om dessa viktiga frågor. Den mediala uppmärksamheten

omkring Facebook, medarbetares vittnesmål i den amerikanska kongressen och förhör i senaten, indikerar att tech-giganternas ansvarstagande behöver stärkas. Hur bolagen ska balansera tillväxt och användar-engagemang med plattformarnas risker för skadliga effekter på människor, är frågor som Etikrådet adresserar i sina dialoger.

Säkerhet i gruvdammar – ett framgångsrikt projekt

Gruvprojektet berör flera av Etikrådets fokusområden – Mänskliga rättigheter, Miljö och Affärsetik. Inom projektet har Etikrådet bidragit till att det skapats en databas i syfte att öka transparens och kontroll av gruvdammar, samt att en global gruvstandard för avfallsdammar har tagits fram i samverkan och tillsammans med industrin. Det har också etablerats ett oberoende kontrollorgan, Tailings Management Institute (TMI), som ska säkerställa att bolagen efterlever standarden.

Projektet har varit mycket framgångsrikt och omnämns ofta i internationell press. Projektet är ett bra exempel på hur ett väl fungerande påverkansarbete kan se ut.

Peter Lundkvist, ordförande för AP-fondernas etikråd under 2021, reflekterar och lyfter fram några viktiga händelser under året.

AP-fonderna utvecklar Etikrådets uppdrag

Etikrådet har under 15 år fört dialoger med några tusen börsnoterade utländska företag. Parallellt med detta har hållbarhet integrerats i allt större utsträckning och fått ett stort fokus i AP-fondernas förvaltningsstrategier och processer. Det är mot den bakgrunden som AP-fonderna gemensamt beslutat att se över Etikrådets uppdrag och strategi. Syftet är att Etikrådet ytterligare ska stärkas för att även framöver vara en väsentlig del av AP-fondernas gemensamma hållbarhetsarbete.

John Howchin lämnade i slutet av 2021 sin roll som Etikrådets generalsekreterare. John har med stort engagemang varit avgörande för att ta Etikrådet till en framskjuten position inom hållbarhetsrelaterat påverkansarbete. Vi vill tacka John för mycket goda insatser under 12 år som generalsekreterare.

*Peter Lundkvist,
Ordförande AP-fondernas etikråd 2021*

Generalsekreteraren:

Alla bolag behöver ansvarstagande ägare

Under de senaste dryga tio åren har mycket hänt inom hållbarhetsområdet, både i bolagen och vad gäller Etikrådets arbete. Under den här tiden har också de institutionella ägarna förstått sitt ansvar och Etikrådet var tidigt ute.

Redan när Etikrådet startade 2007 hade vi dialog som verktyg för att hantera problematiska beteenden i bolag och för att skapa förändring. Vi bestämde också tidigt att vi skulle vara så transparenta som möjligt med de dialoger som förs, vilket också är något som vi tagit ytterligare steg mot i årets rapport vilket vi tydligare beskriver resultatet av dialogerna.

Samarbete – en styrka

2007 genomfördes den första normbaserade granskningen av AP-fondernas portföl-

John Howchin, Generalsekreterare sedan 2010, lämnade 2021.

jer med syfte att hitta bolag vars agerande på olika områden kunde kopplas till kränkningar av konventioner som Sverige undertecknat. En "radar" var på plats och en process var påbörjad.

Etikrådets arbete var initialt mest reaktivt. Dialogerna handlade mycket om att bolagen skulle ha policyer och processer för att hantera sina hållbarhetsutmaningar. Idag arbetar vi främst förebyggande. Fler-talet bolag har nu policyer, processer och ledningssystem för till exempel mänskliga rättigheter, korruption och olika miljöproblem på plats. Hållbarhet finns på bolagsledningars och styrelsernas agenda.

Vårt arbete blir nu främst inriktat på att bolagen genomför arbetet i praktiken och identifierar lösningar på hållbarhetsproblem samt att de följer upp åtgärder och utveckling samt transparent rapporterar kring sitt arbete. Det är en styrka att AP-fonderna arbetar tillsammans och för dialog med bolag genom Etikrådet. Det blir en kollektiv hävstång som är bra för både oss och bolagen. Genom åren har Etikrådet

även påverkat andra investerare att också arbeta kollektivt.

Alla bolag behöver långsiktiga och ansvarstagande ägare

De flesta bolag måste någon gång hantera utmaningar inom olika hållbarhetsområden som klimat och miljö, sociala frågor rörande mänskliga rättigheter eller korruption. Bolagen har olika hållbarhetsutmaningar och med långsiktiga och ansvarstagande ägare kan de successivt arbeta för att minska eventuell negativ påverkan på människor, miljö och samhället i stort.

Om ansvarstagande ägare som AP-fonderna och andra publika institutioner säljer sina innehav i bolag med hållbarhetsutmaningar betyder det ju inte att problemen i bolagen försvinner. Kvar blir istället ägare med ett begränsat intresse av att driva igenom de förändringar som behövs. AP-fondernas utgångspunkt är istället att vara kvar som ägare och ta ansvar, men om inga förändringar sker har vi, som en sista utväg, möjlighet att sälja av innehavet.

Enkla problem löses snabbt – de svåra tar längre tid

Efter 12 år som generalsekreterare för Etikrådet är min viktigaste lärdom att påverkansarbete tar tid, kräver tålamod,

kunskap och stort engagemang. Det kräver också ansvarsfulla ägare som förstår detta och som enträget arbetar för att förändra och påverka till positiv utveckling – det är det som är att ta ansvar!

Min uppfattning är att det ibland ställs orimligt höga krav på bolag och på oss investerare om vad vi ska kunna åstadkomma inom till exempel klimatområdet. Visst kan vi göra mycket men marknaden klarar inte detta ensam, det måste också ske förändringar med olika politiska styrmedel för att till exempel nå Parisavtalet.

Stolt över Etikrådet

I Etikrådet har jag haft förmånen att arbeta med långsiktiga och ansvarstagande ägare som vill axla ägaransvaret i bolag med hållbarhetsutmaningar. Det har varit en fantastisk resa och jag är stolt över Etikrådets och AP-fondernas bidrag till ett mer hållbart samhälle. Det är också min förhoppning att arbetet bidragit till AP-fondernas goda avkastning över åren.

Jag vill tacka alla mina kollegor genom åren och önskar AP-fonderna lycka till med Etikrådet. Ta väl hand om det och fortsätt det långsiktiga, engagerade arbete som leder till fortsatt fina resultat!

*John Howchin, Generalsekreterare
AP-fondernas etikråd 2010-2021*

Så arbetar Etikrådet

Ramverk som vägleder Etikrådets arbete

Etikrådet arbetar med utgångspunkt i AP-fondslagen, den svenska regeringsformen, ett antal svenska och internationella förordningar, konventioner, normer och andra ramverk, som sammantaget fungerar som en kompass för arbetet.

AP-fondslagen

Ansvarsfulla investeringar är en del av uppdraget som anges i Lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fondslagen) och Etikrådets verksamhet utgör därför ett samarbete mellan AP-fonderna kring hållbarhetsfrågor, som främst gäller AP-fondernas utländska noterade aktieportföljer. AP-fondernas verksamheter styrs av AP-fondslagen som anger att det över-

gripande målet är att förvalta fondmedlen till största möjliga nytta för inkomstpensionssystemet. AP-fonderna ska också förvalta fondmedlen på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar utveckling kan främjas utan att det görs avkall på det övergripande målet.

Hållbarhet är idag ett gängse begrepp bland investerare och bolag och omfattar flera olika aspekter:

- miljö
- socialt
- bolagsstyrning
- affärsetik

Ägarstyrning utövar ansvarstagande ägare genom sitt ägararbete, vilket exempelvis omfattar dialoger med bolag i syfte att åstadkomma positiva förändringar. AP-fonderna utövar ägarstyrning både enskilt och i samarbeten, bland annat genom arbetet i Etikrådet.

Internationella konventioner

Etikrådets arbete tar sin utgångspunkt i nationell och internationell lagstiftning, Sveriges och EU:s ställningstaganden, och i FN:s internationella konventioner som Sverige har undertecknat och som bland annat rör mänskliga rättigheter, miljö, och särskilt inhumana vapen. Exempel på sådana är:

- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR)
- Konventionen om barnets rättigheter (CRC)
- Konventionen mot korruption
- Konventionen om förbud eller begränsningar av användandet av vissa konventionella vapen

Ramverk för utvärdering av kränkningar

Etikrådets regelbundna genomlysning av AP-fondernas innehav ligger till grund för Etikrådets reaktiva dialoger med bolag för att påverka dessa till förbättringar i sin verksamhet. Vid en genomlysning identifieras kränkningar och risk för kränkningar med utgångspunkt i de tio principerna i FN:s Global Compact (UNGC-principerna). Principerna härrör från FN:s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter på arbetsplatsen, Rio-deklarationen om miljö och utveckling, och FN:s konvention mot korruption.

Ett annat viktigt ramverk är OECD:s riktlinjer för multinationella företag, som är rekommendationer från regeringar till multinationella företag om ansvarsfullt företagande. OECD:s riktlinjer innehåller frivilliga principer och normer för ett ansvarsfullt uppträdande av företag och riktlinjerna används som standarder inom en rad frågor så som mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och åtgärder mot korruption. De anslutna ländernas regeringar för binder sig att främja riktlinjerna genom att inrätta en nationell kontaktpunkt (NKP), där intressenter kan anmäla företag som man anser har brutit mot riktlinjerna.

”Att sälja av innehav i bolag rekommenderas endast som en sista utväg, då UNGP anser detta vara mindre effektivt för att åstadkomma positiv förändring i verkligheten.”

UN Global Compact – 10 principer för företag

Mänskliga rättigheter

1. Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagens inflytande
2. Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter

Arbetsrätt

3. Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar
4. Eliminera alla former av tvångsarbete
5. Avskaffa barnarbete
6. Avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter

Miljö

7. Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker
8. Ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande
9. Uppmuntra utvecklandet av miljövänlig teknik

Antikorruption

10. Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor

FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter

Definierar bolags ansvar för mänskliga rättigheter

FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP) är en uppsättning riktlinjer för stater och företag för att identifiera, förhindra, och hantera kränkningar av mänskliga rättigheter som begås i affärsverksamheter. UNGP godkändes 2011 av FN:s råd för mänskliga rättigheter och har sedan dess varit vägledande. UNGP ligger bland annat till grund för arbetet i Sveriges regering och EU:s kommande lagstiftning inom området.

En viktig princip i FN:s vägledande principer, som är särskilt relevant för AP-fonderna i rollen som ägare, är att ansvarsfullt ägande innebär att kontinuerligt sträva efter att identifiera och analysera risker i innehavsportföljerna och påverka bolag till att hantera dessa.

När en risk för negativ påverkan identifieras, är första steget att försöka förmå bolaget att hantera situationen, ersätta de berörda och verka för att förhindra negativ påverkan framöver. För att öka möjligheten att påverka bolag rekommenderar UNGP investerare att samverka och föra gemensam talan, vilket är precis vad Etikrådets arbete grundas på. Att sälja av innehav i bolag rekommenderas endast som en sista utväg, då UNGP anser detta vara mindre effektivt för att åstadkomma positiv förändring i verkligheten.

De globala hållbarhetsmålen

Etikrådets förebyggande arbete bidrar till förbättringar

De 17 globala hållbarhetsmålen antogs 2015 av FN:s 193 medlemsländer och utgör ett globalt ramverk för att adressera världens mest angelägna hållbarhetsutmaningar. För att nå de globala hållbarhetsmålen, vilka är indelade i 169 delmål, krävs åtaganden inte bara från regeringar och bolag utan också från investerare.

De 17 hållbarhetsmålen rör globala utmaningar såsom klimatförändringar, ojämlikhet, miljöförstöring, fattigdom, fred och rättvisa. Hållbarhetsmålen har fått stor spridning och acceptans hos både företag och investerare. Till exempel används målen som ett ramverk för hållbarhet i dialoger med företag och för att utveckla finansiella produkter.

De globala hållbarhetsmålen visar på betydelsen av hållbarhet för att uppnå en god samhällsutveckling, och de kan även stimulera till investeringar som kan bidra till lösningar på globala utmaningar. Samtidigt tydlig-

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

gör de globala hållbarhetsmålen vilka förutsättningar som är viktiga för att uppnå en långsiktigt hållbar utveckling. Det finns starka affärsskäl för att investera i linje med de globala hållbarhetsmålen och för att ha en relevant och transparent hållbarhetsrapportering.

Som globala investerare har AP-fonderna möjlighet att på olika sätt bidra till de globala hållbarhetsmålen genom sitt hållbarhetsarbete och genom sina investeringar.

”Etikrådet strävar efter att bidra till de globala målen genom både det reaktiva och det förebyggande arbetet.”

Etikrådet strävar efter att bidra till de globala målen genom både det reaktiva och det förebyggande arbetet. Det reaktiva arbetet styrs av vilka kränkningar som identifieras i AP-fondernas portföljer och allvarligheten i dessa.

I det förebyggande arbetet fokuserar Etikrådet på ett antal prioriterade hållbarhetsområden och identifierar även hur arbetet med dessa bidrar till de globala målen.

Etikrådet bidrar till de Globala hållbarhetsmålen

Mänskliga rättigheter – fokus på barn- och tvångsarbete och hälsa och säkerhet:
SDG 1, 4, 5, 8, 10, 16

Klimat – fokus på omställningen:
SDG 7, 9, 11, 13

Miljö – fokus på biologisk mångfald:
SDG 6, 14, 15

Bolagsstyrning och affärsetik – fokus på anti-korruption och ansvarsfullt företagande:
SDG 9, 16

Så arbetar Etikrådet

Dialog som främsta påverkansverktyg

Att föra dialog med ett bolag är Etikrådets främsta ägarstyrningsverktyg för att påverka och ställa krav på förbättring. Etikrådets bolagsdialoger fokuserar alltid på att bolag förbättrar styrning av den egna verksamheten, det vill säga policyer, implementering och transparent rapportering. Förändring tar tid, ofta många år.

Vad är en dialog?

En dialog inleds när det upprättas en kontakt med bolaget och är en diskussion med bolaget om dess utmaningar och om Etikrådets förväntningar och krav på förbättringar inom specifika hållbarhetsområden. Dialoger med bolag förs direkt av Etikrådet och även med stöd av konsult. Kontakt med bolagen sker via mail, telefon och videomöten och eventuellt besök på plats.

Vilka deltar i en dialog?

Deltagare i en dialog kan till exempel vara en representant för Etikrådet, en konsult på uppdrag av Etikrådet eller en grupp av investerare som samarbetar i dialogen med bolaget. Dialogen med bolaget inleds ofta genom bolagets investerarkontakt. Andra gånger kan en dialog inledas och föras genom direktkontakt med bolagets hållbarhetsansvariga eller med andra relevanta personer.

Mål för en dialog?

Mål är att påverka bolag till förbättringar exempelvis stärkt förebyggande arbete där bolagen aktivt hanterar och minimerar hållbarhetsrisker i sin verksamhet. Bolag uppmanas att identifiera förbättringsområden och att skapa och implementera en fungerande process för att identifiera, hantera och följa upp arbetet. Bolaget förväntas även rapportera transparent om detta arbete. En fungerande process förutsätter även utbildning av bolagets personal och inrättande av välfungerande klagomålsfunktioner.

Etikrådet arbetar för ökad transparens

Etikrådet är väl medvetet om vikten av öppenhet och kräver av bolag att deras rapportering ska vara transparent. Därför strävar också Etikrådet efter att vara så transparent som möjligt med att öppet rapportera hur den egna verksamheten bedrivs.

Samtidigt är det av yttersta vikt att värna det förtroende Etikrådet bygger upp i en dialog med ett bolag. Arbetet med att uppnå förbättring tar ofta tid. Om Etikrådet kan skapa ett positivt klimat för dialogen ökar möjligheten att lyckas få bolaget att genomföra positiva förändringar. En dialog med ett bolag förs i förtroende och är därför inte alltid möjlig att rapportera om offentligt.

Etikrådet arbetar för ökad öppenhet och redovisar transparent sitt arbete i största möjliga mån.

Så arbetar Etikrådet

Förebyggande och reaktivt arbete

Etikrådets påverkansarbete syftar till att stärka AP-fonderna som föredömliga förvaltare och ansvarstagande ägare samt att uppnå positiv påverkan på portföljbolag och portföljbolagens påverkan på miljö och människor.

Påverkansarbetet bidrar till positiv förändring och till att lösa olika utmaningar inom hållbarhet i bolagens verksamheter, vilket i sin tur minskar risken i AP-fondernas portföljer. Etikrådets arbete omfattar två verksamheter, förebyggande arbete och reaktivt arbete.

Förebyggande arbete

Etikrådets förebyggande arbete adresserar särskilt utsatta och svåra hållbarhetsområden. Arbetet syftar till att lösa olika utmaningar inom hållbarhet, förhindra allvarliga missförhållanden och säkerställa att kränkningar, olyckor och incidenter inte sker.

Dialoger förs med bolag i branscher med svåra hållbarhetsutmaningar och där AP-fonderna har direkt och/eller indirekt exponering. Direkt exponering avser innehavsbolag och indirekt bolags värdekedjor. Arbetet rör ofta verksamheter relaterade till olika råvaror och leverantörskedjor med stora utmaningar. Arbetet bidrar till förbättrade bolag och minskad risk i AP-fondernas tillgångar.

Etikrådets prioritering och val av fokusområden tar hänsyn till bland annat finansiella risker och möjligheter samt den potentiella påverkan på människor och/eller miljö. Genom AP-fondernas intressentdialog identifieras fokusområden som är viktiga för fondernas intressenter.

Reaktivt arbete

Etikrådets reaktiva arbete syftar till att påverka innehavsbolag att hantera och åtgärda olyckor och incidenter om dessa inträffar. Målet är att påverka bolagen till ett mer systematiskt hållbarhetsarbete med policyer, implementering och transparent rapportering, vilket kan förhindra att kränkningar och incidenter sker. Påverkansarbetet omfattar bolag över hela världen och rör hållbarhetsfrågor som mänskliga rättigheter och arbetsrätt, miljö och affärsetik. En bolagsdialog handlar om hur bolag hanterar dessa svåra utmaningar på ett sätt som främjar människor, miljö och samhälle och som därmed även kan bevara eller skapa värde för bolaget.

Påverkansdialog inleds med bolag som har identifierats i den norm-baserade genomlysningen som görs två gånger per år. Målet är att ställa krav och vara en kraft för positiv förändring för olika utmaningar inom hållbarhet.

Så arbetar Etikrådet

Förebyggande arbete – förhindrar incidenter

Etikrådets förebyggande arbete bedrivs inom fyra hållbarhetsområden: Klimat, Miljö, Mänskliga rättigheter och Affärsetik. Dessa fyra områden har valts ut genom Etikrådets intressentdialoger och i dialog med AP-fondernas förvaltningar och tar hänsyn till bland annat AP-fondernas finansiella bolagsexponering, både direkt och indirekt, samt potentiell påverkan på människor och miljö.

Fyra hållbarhetsområden i fokus vid förebyggande arbete

Mänskliga rättigheter

Med **barn- och tvångsarbete** samt **hälsa och säkerhet** i fokus. Etikrådets arbete fokuserar på de mest utsatta och de allvarligaste riskerna mot mänskliga rättigheter.

Klimat

Fokus på omställningen. För att klara klimatomställningen behöver koldioxidutsläppen minska kraftigt de kommande tio åren. Enligt FN:s klimatpanel behöver utsläppen år 2030 vara ungefär hälften av dagens och nettonoll år 2050. Detta kräver en betydande omställning.

Regeringar behöver införa tydliga regelverk som möjliggör en rättvis och smidig omställning. Bolag behöver förändra sina affärsmodeller. Konsumenterna och medborgarna behöver ändra sina konsumtions- och beteendemönster.

Miljö

Miljö och biologisk mångfald omfattar många frågor som är avgörande för livsvillkoren på jorden. Förlusten av biologisk mångfald har en negativ påverkan på viktiga ekosystem och ekosystemtjänster såsom ren luft, vatten och tillgång till livsmedel. Förlusten av biologisk mångfald accelererar snabbt. Sedan 1970 har, enligt WWF, de uppmätta populationsstorlekarna för däggdjur, reptiler, fåglar och fiskar minskat med hela 68 procent.

Etikrådet fokuserar på frågor där bolagen riskerar att bidra till och påverkas av denna negativa utveckling bland annat genom avskogning och utsläpp av kemikalier.

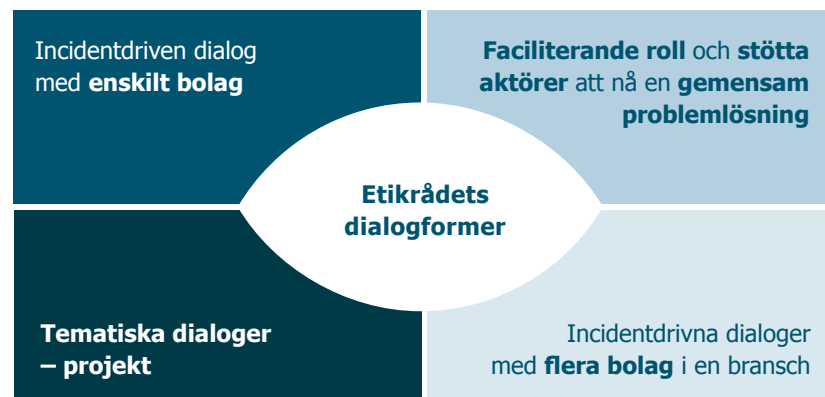
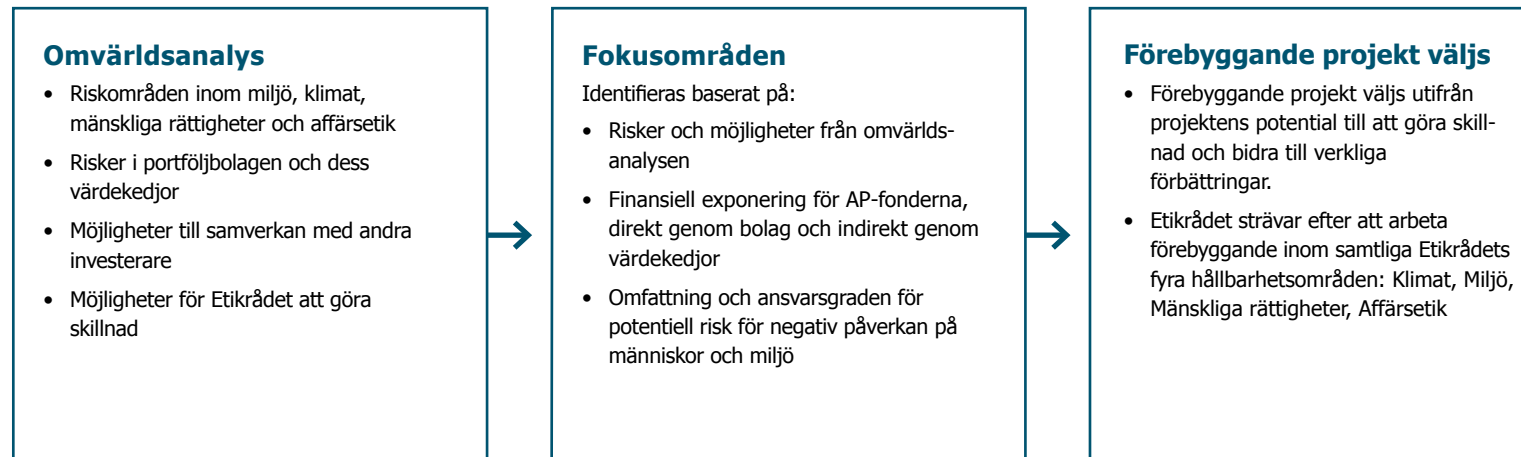
Affärsetik

Antikorruption och ansvarfullt företagande. Korruption förstör och underminerar samhälle, demokrati och rättssamhälle. Korruption leder till kränkningar av mänskliga rättigheter och miljö samt möjliggör organiserad brottslighet och terrorism. Korruption snedvrider sund konkurrens mellan bolag, vilket bidrar till sämre lösningar på olika problem och till lägre ekonomisk tillväxt.

Så arbetar Etikrådet

Val av förebyggande arbete

Etikrådet prioriterar och beslutar, enligt en systematisk process vilka förebyggande projekt och initiativ som Etikrådet ska arbeta med och stödja. Det förebyggande arbetet bedrivs i projektform och omfattar ibland flera av Etikrådets fyra hållbarhetsområden. Etikrådets mål är att bolag inom ett projekt ska förbättra sitt förebyggande arbete, så att risken för incidenter minimeras. Etikrådets förebyggande projekt löper under minst tre år.

Olika dialogformer – för bästa påverkan

Etikrådet bedriver sitt förebyggande arbete genom olika dialogformer som kompletterar varandra. Dialogformerna har utvecklats över tid för att effektivt adressera och bidra till lösningar på olika typer av problem.

Ibland är problemet specifikt för ett visst bolag och då prioriterar Etikrådet dialog med det aktuella bolaget. Ett problem kan även vara gemensamt för en bransch och då prioriteras dialog med fler bolag inom branschen. För vissa problem behöver olika aktörer i värdekedjan samlas för att gemensamt adressera problemet. I sådana projekt kan Etikrådet ta en faciliterande roll och stötta aktörernas delaktighet och ansvarstagande att nå ett gemensamt resultat och positiv förändring.

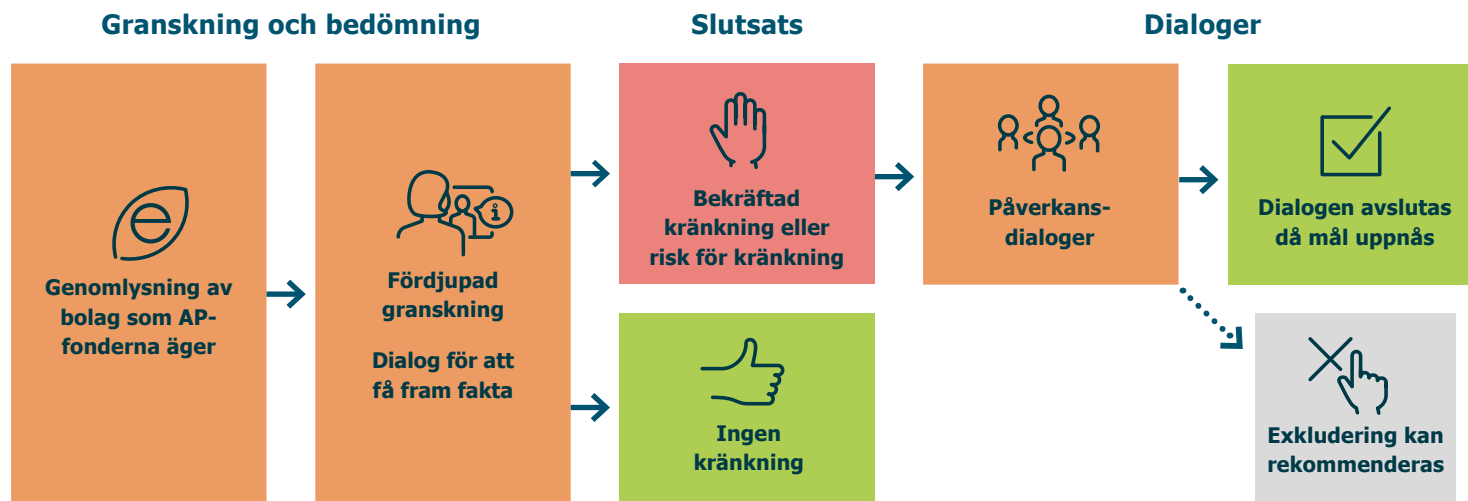
Framgångsfaktorer

- **God kunskap** om ett hållbarhetsområde underlättar en framgångsrik dialog och påverkansarbete.
- **Nå bästa effekt i samverkan** – för att kunna påverka även stora bolag till förändring, kan Etikrådet samarbeta med andra investerare, ofta internationellt, och därigenom skapa en bättre hävstång för att åstadkomma förändring.
- **Val av arbetssätt och dialogform** – Etikrådet använder olika dialogformer beroende på vilket problem som ska adresseras.
- **Lyfta bästa praxis i en bransch.** Inget bolag vill vara sämst och att arbeta med flera bolag i en bransch samtidigt är ofta en framgångsstrategi.
- **Dela bästa praxis mellan olika branscher** är ett stöd som Etikrådet kan bidra med.

Så arbetar Etikrådet

Reaktivt arbete – genomlysning och påverkan

Etikrådet genomlyser alla börsnoterade bolag som AP-fonderna äger. Om det skulle visa sig att ett bolag kränker eller riskerar att kränka en internationell konvention, arbetar Etikrådet för att bolaget åtgärdar det som hänt och säkerställer att det inte kan ske igen.

En **bekräftad kränkning** av en internationell konvention är verifierad och bedömd utifrån ett antal kriterier såsom: kränkningens allvarlighetsgrad, omfattning och möjlighet till förhindrande av kränkningen, hur nära bolaget är involverat eller kopplat till kränkningen, samt bolagets hantering av situationen. **Med risk för kränkning** omfattar fall som inte uppfyller samtliga kriterier för bekräftad kränkning, men där allvarlighetsgraden bedöms av Etikrådet som hög.

Att påverka till positiv förändring är att vara ansvarstagande – att rekommendera en exkludering är en sista utväg

Om en dialog inte leder till de resultat som Etikrådet anser vara rimliga inom fyra år kan Etikrådet rekommendera AP-fonderna att exkludera bolaget. Detta är dock en sista utväg och Etikrådet ser det som ett misslyckande, eftersom

missförhållandena antagligen riskerar att fortgå om ingen annan ansvarstagande investerare köper aktierna och tar vid för att påverka bolaget till förbättringar.

När?

Etikrådet genomlyser två gånger per år cirka 3 200 utländska bolag som finns i AP-fondernas globala noterade aktieportföljer för att identifiera eventuella kränkningar av de internationella konventioner som Sverige har ratificerat.

Etikrådet tar hjälp av tjänsteleverantörer i både analys- och dialogarbete. Etikrådet gör alltid sin egen analys och vid behov sin egen dialog.

Varför?

Ett bolag flaggas i genomlysningen vid en bekräftad kränkning eller när det bedöms finnas risk för att en kränkning har skett. Då inleds en dialog med bolaget för att påverka det till att åtgärda det som hänt och att säkerställa att det inte kan ske igen.

Långsiktigt arbete

Etikrådets reaktiva påverkansdialoger med bolag rör de allvarligaste och svåraste kränkningarna. En påverkansdialog med ett bolag pågår vanligtvis under flera år. Det är ofta den tid som krävs för att ett bolag ska åtgärda och säkerställa att det inte sker nya liknande incidenter.

Resultat

Etikrådets påverkansdialoger ska resultera i att bolag världen över åtgärdar det som hänt och säkerställa att det inte sker igen. Etikrådets dialoger fokuserar alltid på att bolag ska förbättra sina policyer, implementering och transparens.

Förebyggande arbete

Etikrådets förebyggande arbete syftar till att bidra till positiv förändring, lösa olika utmaningar inom hållbarhet i bolags verksamheter och förhindra att kränkningar, olyckor och incidenter sker. Dialoger förs med bolag i branscher med svåra hållbarhetsutmaningar och där AP-fonderna har direkt och/eller indirekt exponering. Direkt exponering avser innehavsbolag och indirekt bolags värdekedjor. Arbetet rör ofta verksamheter relaterade till olika råvaror och leverantörskedjor med stora utmaningar.

Arbetet bidrar till förbättrade bolagsverksamheter och minskad risk i AP-fondernas tillgångar.

Innehåll

Säkerhet i gruvors avfallsdammar **19**

Tech-giganter och mänskliga rättigheter **21**

Omställning i utsläppstunga branscher **23**

Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrierna **25**

Barnarbete i kakaobranschen **27**

Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion **29**

Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring **31**

Antikorrupktion **33**

Framgångsrikt samarbete för ökad säkerhet i gruvors avfallsdammar

Etikrådet har haft en global och ledande roll i att etablera en öppen databas med information om gruvors avfallsdammar, en första standard för gruvors avfallsdammar, och ett institut som säkerställer att den globala standarden för avfallsdammar efterlevs av bolag.

2021 avslutade Etikrådet detta omfattande påverkansarbete, som nu går in i en förvaltande fas.

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Fokusområde: Miljö, Mänskliga rättigheter, Affäretik

Ämne: Transparens, Global standard

Antal företag: 726

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

Gruvverksamhet är en bransch med ett flertal svåra utmaningar. Etikrådet anser att försummad säkerhetshantering av gruvors

avfallsdammar utgör en allvarlig och understattad risk.

Det finns uppskattningsvis minst 3 500 aktiva gruvavfallsdammar i världen, ofta med begränsad publik information kring dammarnas säkerhetsstatus. Dammbyggnationerna föråldras och olycksfrekvensen väntas öka om de inte underhålls. När en damm rämnar är konsekvenserna ofta omfattande på miljö, växt- och djurliv samt för människor i kringliggande samhällen.

En stor avfallsdammolycka inträffade 2015 i Mariana i Brasilien med enorma konsekvenser på miljön och för många människor, då 19 personer omkom. Olyckan föranledde Etikrådet att börja arbeta för att minska risken för avfallsdammolyckor

genom att uppmärksamma investerare och bolag på det grundläggande problemet med hur avfall från gruvdrift lagras. Trots det hanterades inte problemen ändamålsenligt och 2019 inträffade en ännu större katastrof i Brumadinho, Brasilien, då en avfallsdamm kollapsade och 270 personer dog. Miljöskadorna blev omfattande och stor förstörelse drabbade närliggande lokalsamhällen och med stora konsekvenser för bolaget.

Mål för projektet

Etikrådet och the Church of England Pensions Board (CEPB) startade tillsammans ett projekt med målet att förhindra att liknande olyckor inträffar igen. Projektet utökades över tid till att omfatta tre delmål:

1. Upprätta en global, transparent och publik databas över gruvors avfallsdammar där alla intressenter kan få information om avfallsdammars status. 726 börsnoterade bolag kontaktades för att inhämta information till databasen.
- Bygga, underhålla och ordna finansiering av databasen.

2. Arbeta fram en global standard för gruvors avfallsdammar baserad på bästa praxis, väl förankrad inom gruvbranschen.

3. Etablera ett institut, the Global Tailings Management Institute, med ansvar för att den globala standarden för avfallsdammar efterlevs av bolagen.

Resultat för projektet Säkerhet i gruvors avfallsdammar: Uppnått projektets samtliga tre övergripande delmål. Projektet avslutas.

Upprätta en global, transparent och publik databas med information om nära 2 000 gruvors avfallsdammar

2019

Arbeta fram en första global standard för gruvors avfallsdammar, baserad på bästa praxis och med brett stöd inom gruvbranschen.

2020

Etablera ett institut, the Global Tailings Management Institute, med ansvar för att den globala standarden för gruvors avfallsdammar efterlevs av bolagen.

2021

- Ordna finansiering av och personal till institutet.

Resultat

Projektet har resulterat i att samtliga delmål uppnåtts och att storskaliga förbättringar inom gruvindustrin har realiserats.

Rundabordssamtal med bred uppslutning

2019 startades *Investor Mining & Tailings Safety Initiative*, ett arbete som leddes av Etikrådet och CEPB. Under det första året hölls fyra rundabordssamtal i London och i samtliga möten deltog investerare, globala gruvföretag, statliga tillsynsmyndigheter inom gruvdrift, FN-experten och globala gruvexperter – både professionella och akademiska samt representanter från investerings-, bank- och försäkringssektorn.

Etikrådet och CEPB såg till att möten hölls, ledde samtal med företrädare från berörda intressenter, och säkerställde att arbetet för att åstadkomma verkliga förbättringar gick framåt. I slutet av oktober 2019 hölls ett toppmöte om gruvdrift och säkerhet i avfallsdammar.

En global publik databas över gruvors avfallsdammar

Etikrådet, CEPB och andra intressenter identifierade behovet av en global databas med publik information om gruvors

avfallsdammar för bättre information och beslutsunderlag. Investerarinitiativet kontaktade 726 börsnoterade gruvbolag samt olje- och gasföretag och bad dem rapportera detaljerad data för varje individuell gruvavfallsdamm inom deras verksamhet, dess geografiska placering och status, för att göra den publik.

Dataportalen utvecklas med stöd av UNEP, Etikrådet och CEPB. Den första versionen av portalen lanseras den 24 januari 2020 till minne av Brumadinho-olyckan.

Databasen är tillgänglig för alla och kan användas kostnadsfritt. [Länk till databasen.](#)

En global standard för hantering av gruvors avfallsdammar

Under de investerarledda rundabordssamtalen identifierades behovet av en global standard för hantering av gruvors avfallsdammar.

Gruvindustrin, med representanter från Internationella rådet för gruvdrift och metaller (ICMM), FN:s miljöprogram (UNEP) samt Principles for Responsible Investment (PRI) representerade av Etikrådet och CEPB tog initiativ till utveckling av en gemensam arbetsprocess, för att ta fram en sådan global standard, som fick namnet Global Tailings Review (GTR).

I augusti 2020 lanserades standarden, *Global Industry Standard on Tailings Management*. Året avslutades med att

Etikrådet och CEPB, tillsammans med andra investerare med 21 biljoner dollar i förvaltat kapital, kontaktade över 350 gruvföretag och uppmanade dem att stödja standarden på sina webbplatser och klargöra när de beräknade att kunna efterleva den. För medlemmar i ICCM är det redan obligatoriskt att följa gruvstandard, men för att nå resultat behöver alla bolag i hela sektorn implementera standarden.

Etikrådet och CEPB som lett *Investor Mining & Tailings Safety Initiative* och agerat som initiativtagare fick för sitt arbete gemensamt utmärkelsen PRI:s Stewardship Project of the Year 2020. Allt arbete genomfördes för att öka säkerheten inom gruvindustrin och minska risken att liknande olyckor inträffar.

Ett globalt institut inrättas

Under 2021 etablerades the Global Tailings Management Institute, med ansvar för att den globala standarden för gruvors avfallsdammar efterlevs av bolagen.

Projektet avslutas

Etikrådet bedömer att arbetet går in i en förvaltande fas och har därmed avslutat sitt engagemang i initiativet under 2021.

Vad är en gruvavfallsdamm?

Gruvavfall som förvaras i dammar heter på svenska anrikningssand (på engelska tailings). Anrikningssand är en restprodukt från gruvdrift, som innehåller kemikalier, små bergpartiklar och vatten. Olika typer av dammar kan skapas för att lagra detta avfall.

Gruvavfallsdammar är några av världens största konstruktioner. Dammar som är konstruerade genom att anrikningssand sjunker och stelnar är så kallade uppströms-dammar. Denna typ av damm har resulterat i ett antal katastrofala olyckor. Alla dammar behöver regelbundet underhåll. Uppskattningsvis finns cirka 18 000 gruvavfallsdammar över hela världen, varav cirka 3 500 för närvarande är aktiva.

Tech-giganter och mänskliga rättigheter

Informationsteknik är integrerat i det globala samhället och används dagligen av miljarder människor. Internet, personliga elektroniska enheter och sociala medier är en del av den ekonomiska och sociala vardagen. Tekniken innebär därför både möjligheter och utmaningar inom hållbarhet.

Etikrådet har varit drivande i att etablera ett förväntansdokument kring tech-giganters hantering av mänskliga rättigheter och har inlett dialog med tech-bolag i samverkan med en större grupp internationella investerare.

Bakgrundsfakta

Region: Nordamerika

Fokusområde: Mänskliga rättigheter, Affäretik

Ämne: Bl a yttrandefrihet, åsiktpåverkan

Antal företag: 6

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

De stora tech-giganternas plattformar, bland annat Meta Platforms (Facebook), Twitter och Alphabet (Google), skapar

stora möjligheter genom att tillgängliggöra information till allmänheten. Detta främjar bland annat mänskliga rättigheter, demokrati och ett öppet samhälle, men medför även nya frågeställningar. Hållbarhetsutmaningarna är kopplade till komplexa frågor som hantering och kommersialisering av personuppgifter, extremism och terrorism, valmanipulation och andra allvarliga konsekvenser för utsatta människor och riskgrupper, inte minst barn och ungdomar.

Andra utmaningar rör datahantering och spridning av åsikter; effekter av innehållsmoderering och kryptering kan leda till diskriminering, liksom ensidig åsikts-spridning som kan leda till kränkningar av mänskliga

rättigheter. Ytterligare konsekvenser, på systemrisknivå, är koncentration av välstånd och förstärkning av ojämlikheter.

Lagstiftare och tillsynsmyndigheter har haft svårt att etablera regelverk och kontrollsystem i takt med den snabba teknikutvecklingen. Tech-bolagen har vuxit snabbt på förhållandevis kort tid, verksamheterna är dynamiska, diversifierade, transnationella och tekniskt komplexa. I många fall kan grundorsakerna till mänskliga rättighetsrisker härledas till bolagens affärsmodeller, styrning och ersättningsvillkor.

Tech-giganterna behöver förstå och hantera riskerna kopplade till mänskliga rättigheter på ett ansvarsfullt sätt för att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet.

Mål för projektet

Etikrådets mål för projektet är att Tech-giganter ska stärka och anpassa sitt hållbarhetsarbete kring mänskliga rättigheter så att verksamheterna bedrivs i linje med *FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP)*. Projektet har tre övergripande mål;

1. Förstudie: bygga kunskap och förståelse kring vilka hållbarhetsutmaningarna bolagen har. Identifiera en fokuserad problemställning och en lämplig "plattform" för konstruktiva påverkansdialoger med bolagen.
2. Formulera ett dokument med långsiktiga förväntningar och krav om bolagens ansvar,

Resultat för projektet Tech-giganter och mänskliga rättigheter: Uppnått projektets samtliga tre övergripande delmål. Arbeta pågår.

Förstudie. Identifiera en fokuserad "problemställning" och en lämplig "plattform" för konstruktiva påverkansdialoger med bolagen.

2019

Formulerat dokumentet **Tech-giants and human rights: Investor expectations** om bolagens ansvar, som investerare kan använda vid påverkansdialoger.

2020

Föra dialoger med bolagen, utifrån förväntansdokumentet och påverka till förbättringar.

2021

respekt för och påverkan på mänskliga rättigheter, som Etikrådet och andra investerare kan dela och använda vid påverkansdialoger. Etikrådet avser skapa bred uppslutning kring arbetet från andra större institutionella investerare i syfte att med större tyngd kunna påverka till positiv förändring hos bolagen.

3. Föra dialoger med bolagen utifrån förväntansdokumentet och påverka till förbättringar.

Resultat

Projektet har pågått i tre år och samtliga delmål har uppnåtts.

Under 2019 pågick Etikrådets kunskapsuppbyggnad och analys av hur man bäst adresserar de identifierade hållbarhetsriskerna. Detta resulterade i Etikrådets andra målsättning; att under 2020, tillsammans med experter från Danish Institute for Human Rights (DIHR), arbeta fram ett förväntansdokument, Tech giants and human rights: Investor expectations, som beskriver

Etikrådets och andra investerares långsiktiga förväntningar på hur sektorn ska arbeta strategiskt med mänskliga rättigheter.

Etikrådet sökte och uppnådde ett brett internationellt stöd för initiativet; förväntansdokumentet stöds bland annat av investerare som APG, AXA Investment Management, Church of England Pensions Board, Church Commissioners of England, COMGEST, Kempen, Legal & General Investment Management, LGPS Central, New Zealand Super Fund, Robeco, Royal

London Asset Management och USS.

Investerargruppen etablerade kontakt med de stora amerikanska teknikbolagen Meta Platforms (Facebook), Microsoft, Twitter, Alphabet (Google), Apple, och Amazon under 2020.

Under 2021 fördes dialoger med bolag utifrån förväntansdokumentet. Flera av bolagen har anställt mer personal med specialistkompetens kring mänskliga rättigheter och de har påbörjat, och i några fall färdigställt, tydligare policyer om mänskliga rättigheter.

Uppmärksammas visseblåsning. Under senare delen av 2021 läckte en tidigare medarbetare information till media och vittnade även i kongressen om att Facebook valt tillväxt och användarengagemang framför att minska plattformens negativa effekter. Efter avslöjandet kallades bolagsledningen till förhör i den amerikanska senaten. Detta visar på att det återstår arbete avseende bolags ansvarstagande.

Nästa steg

PRI kommer under 2022 överta ansvaret för projektet. Detta förväntas möjliggöra att fler investerare kan delta och bidra i dialogerna. Etikrådet kommer även fortsatt att vara engagerat i påverkansdialogerna med bolagen för att uppnå positiva förändringar.

Omställning i utsläppstunga branscher – dialog med hela värdekedjan

Klimatomställningen kräver betydande och snabba åtgärder. Stater behöver införa tydliga styrmedel, konsumenterna och allmänheten i stort behöver ändra sina konsumtions- och beteendemönster och många bolag behöver förändra sina affärsmodeller. Investerare har ett ansvar att säkerställa att de bolag vi äger hanterar klimatrisker på ett ansvarsfullt sätt.

Omställningen är systemkritisk och Etikrådet arbetar för att aktörer i utsläppstunga branscher ska samverka och ta fram handlingsplaner som möjliggör omställningen.

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Fokusområde: Miljö, Mänskliga rättigheter, Affärsetik

Ämne: Transparens, Global standard

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

För många utsläppstunga branscher är omställningen till ett lågutsläppssamhälle mycket komplex, kostsam och svår. Det är svårt för enskilda bolag att ta fram handlingsplaner för hur de på bästa sätt ska klara omställningen, eftersom de också är beroende av andra aktörers beslut och aktiviteter. Ofta krävs innovation och teknologi som fortfarande är under utveckling. Det finns ett stort behov hos investerare, bolag, bolags leverantörskedjor och kunder samt andra branschaktörer att

mötas för att identifiera och prioritera tekniker, aktiviteter och åtgärder för att en hel bransch ska lyckas med omställningen.

Mål för projektet

Mål för projektet, som verkar inom det globala investerarsamarbetet Climate Action 100+, är att bolag, investerare, beslutsfattare och andra aktörer ska samverka för att ta fram praktiska omställningsplaner till ett lågfossilt samhälle och därefter följa upp att dessa genomförs.

Projektet ämnar låta olika aktörer i en branschs värdekedja mötas i syfte att utveckla gemensamma handlingsplaner. Genom koordinerad samverkan hjälper investerare bolagen att öka takten på och omfattningen av omställning inom respektive bransch. Sektorer i fokus är energi- och utsläppsintensiva sektorer som energi och kraftbolag, tunga transporter, stål, cement, livsmedel, bilar, gruvor, kemisk industri samt sjö- och flygtransporter.

Resultat för projektet Omställning i utsläppstunga branscher: Uppnått delmål i projektet. Arbeta pågår.

Förstudie, samarbete med bland annat IIGCC etableras, ett första rundabordssamtal hålls med aktörer i olja- och gas sektorns värdekedja.

2020

Dialoger förs med aktörer i branschens värdekedjor. Förväntansdokument för fyra branscher publiceras; flygtransport, livsmedel, stål och kraftförsörjning.

2021

Projektet tar fram och publicerar förväntansdokument för utsläppstunga branscher.

Resultat

Under 2020 arbetade Etikrådet inom *Climate Action 100+*, tillsammans med *Institutional Investor Group on Climate Change (IIGCC)* och *Transition Pathway Initiative (TPI)* med att organisera möten mellan olika bolag och andra aktörer vars engagemang behövs för att nå nettoutsläpp av växthusgaser i energintensiva branscher. En lämplig arbetsform för att skapa handlingsplaner bestämdes vara rundabordsamtal för berörda aktörer. Omställningsplanerna ska bygga på de tek-

niska alternativ som finns tillgängliga idag samt på skalbarhet och synergier mellan olika sektorer. Under 2020 hölls ett första rundabordsamtal för sektorerna olja och gas, tunga transporter och stål. Etikrådet ledde detta arbete tillsammans med Church of England Pensions Board.

Under 2021 vidareutvecklades arbetet för att stötta utsläppstunga branscher att utveckla genomförbara omställningsplaner. Projektet döptes till "Global Sector Strategies" av Climate Action 100+ och fler investerare fick möjlighet att stötta och följa arbetet. Mål fastslogs om att arbeta fram ett förväntansdokument för varje bransch; ett arbete som drivs av investerare med

djup kunskap om branschen i samverkan med andra investerare, experter och bolag. Som del av initiativet genomförs möten med aktörerna inom respektive bransch två gånger årligen, då utvecklingen följs upp.

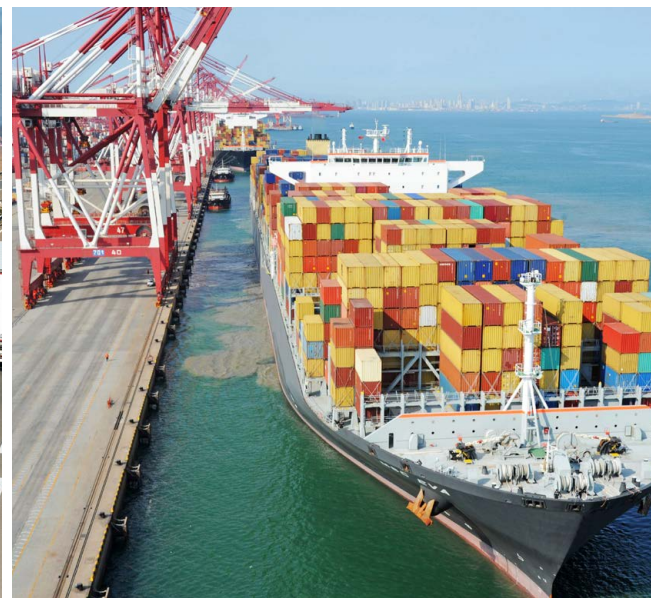
Arbetet har hittills resulterat i ett antal möten och dialoger med aktörer från olika branschers värdekedjor och i fyra framarbetade samt publicerade förväntansdokument för branscherna flygtransport, livsmedel, stål och elförsörjning.

Nästa steg

Under 2022 planeras publicering av förväntansdokument för gruvsektorn och tunga transporter.

Publicerade förväntansdokument:

- **Recommended investor expectations for net zero aviation**
- **Recommended investor expectations for food and beverage**
- **Investor interventions to accelerate net zero steel**
- **Investor interventions to accelerate net zero electric utilities**

Tvångsarbete inom bygg- och textilindustrierna

Tvångsarbete eller olika former av nutida slaveri förekommer både på utvecklade marknader och i länder med svagare lagstiftning på området. Efterfrågan på lågavlönad och flexibel arbetskraft fylls ofta av marginaliserade grupper. Fattigdom och begränsade ekonomiska möjligheter bland lågutbildade arbetare, särskilt bland invandrare med bristande språkfärdigheter, leder ofta till att de accepterar anställning under missförhållanden. Även bedrägeri spelar en viktig roll. Bygg- och tillverkningsindustrierna bedöms vara särskilt utsatta.

Etikrådet har under 2021 inlett ett treårigt projekt med bolag inom byggbranschen och inom tillverkning av kläder och skor med fokus på att bolagen bland annat ska ha processer för att identifiera olika former av nutida slaveri i sin leverantörskedja.

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Fokusområde: Arbetsrätt

Ämne: Tvångsarbete/nutida slaveri i byggbranschen och klädbranschen

Antal företag: 12

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

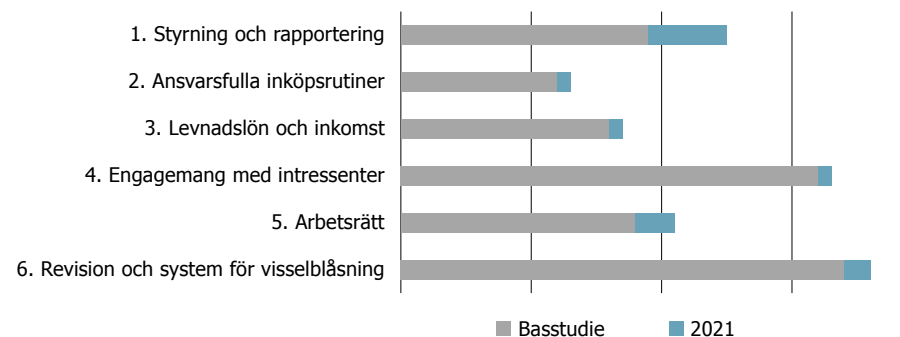
Antalet människor som hålls i nutida slaveri uppskattas till mer än 40 miljoner och av dessa utsätts ungefär 25 miljoner för tvångsarbete. De flesta arbetar i privata bolag, men många kopplas genom leverantörskedjor till stora börsnoterade bolag. Förutom hushållsarbete har bygg- och tillverkningsindustrin högst andel tvångsarbetande vuxna; 18 procent respektive 15 procent av bransch-

ernas totala arbetskraft bedöms vara offer för någon typ av nutida slaveri. Slavarbete sker ofta i det fördolda och kan vara svårt för bolag att identifiera.

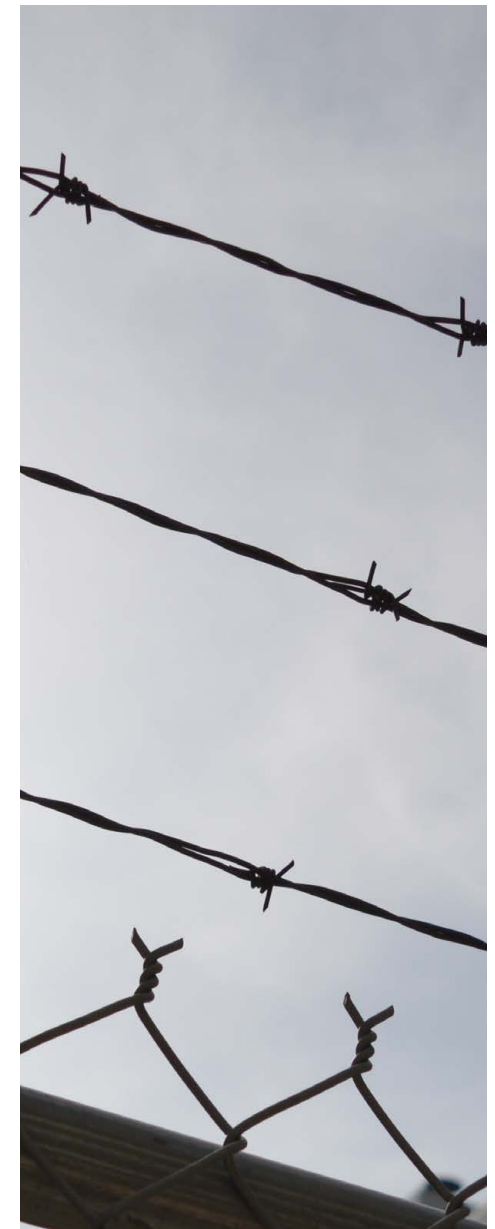
Det finns en risk att bolag uppfattar nutida slaveri som ett problem som till största del

finns på marknader med bristfällig lagstiftning, men tvångsarbete och relaterad problematik förekommer även i mer lagstiftningsmässigt utvecklade länder. Detta beror ofta på att efterfrågan på lågavlönad och flexibel arbetskraft fylls av marginaliserade grupper.

Resultatutveckling av respektive målområde hos samtliga bolag, sedan start

För nyttillkomna bolag, som inte var med i projektets basstudie, har poängen beräknats för 2021, och används i medelvärden för både den nya "Basstudien" och "2021". Genomsnittspoängen för respektive målområde påverkas både av poängförändringar och utav förändringar i bolagsurvalet.

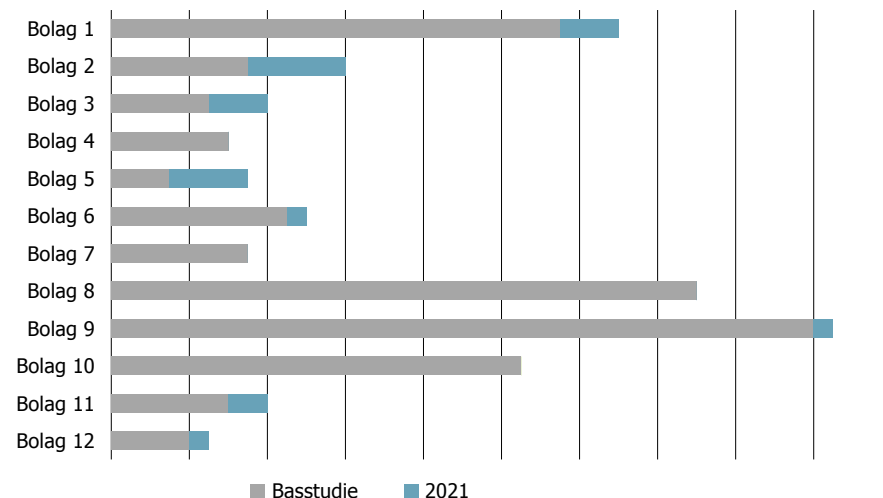

Under 2021 inledde Etikrådet ett projekt riktat mot 12 bolag inom byggbranschen och inom tillverkning av kläder och skor. Projektet syftar till att bolag ska bli bättre på att identifiera och hantera förekomsten av slav- och tvångsarbete i sin leverantörskedja, och att policyer och övervakningsprogram utvecklas och implementeras.

Mål för projektet

Mål för projektet, som omfattar sex utvecklingsområden för att hantera dolt beroende av olika former av nutida slaveri, är att det sker positiva förflyttningar inom respektive målområde liksom för de enskilda bolag som ingår i projektet.

Resultatutveckling av målområden hos respektive bolag, sedan start

För nytilkomna bolag, som inte var med i projektet när basstudien gjordes, har poängen beräknats för 2021, och använts både i basstudie och för 2021.

Målområden:

1. Styrning och rapportering
2. Ansvarsfulla inköpsrutiner
3. Levnadslön och inkomst
4. Engagemang med intressenter
5. Arbetsrätt
6. Revision och system för visselblåsning

Resultat

Endast ett av tolv bolag rapporterade att de identifierat förekomst av tvångsarbete inom sin verksamhet. Värt att notera är att det bolaget har ett väsentligt lägre antal direktleverantörer, färre än 100, jämfört med de många andra bolag inom branschen som kan ha tusentals leverantörer.

Bolag använder sig ofta av revisorer och utvärderingar för att fastställa förekomsten av tvångsarbete, men dessa former av due-diligence har välkända begränsningar och de värsta formerna av brott mot mänskliga rättigheter, såsom barnarbete och nutida slaveri, plockas sannolikt inte upp i revision eftersom de utgör dold kriminalitet.

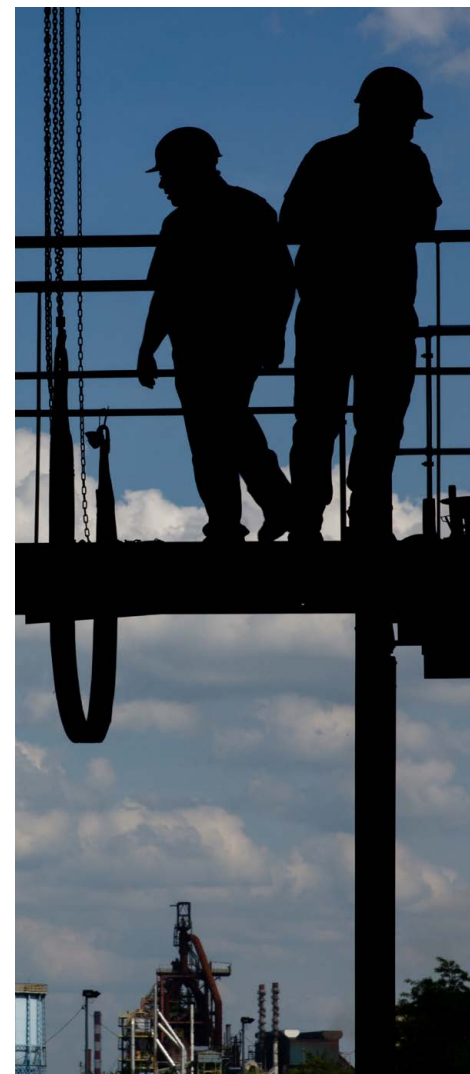
Projektet fokuserar på att bolag också tar höjd för att nutida slaveri existerar på en skala av tvångsarbete och att bolaget använder lämpliga indikatorer som kan visa var det kan finnas potentiella problem. Även risk associerad med utvecklade marknader omfattas av projektet, och att passande due-diligence implementeras överallt.

En vanligt använd indikator på nutida slaveri är att oetisk rekrytering kan leda till skuldsättning hos anställda. Bolag uppmanas att efterleva principen ”arbetsgivaren betalar”, så att ingen ska behöva betala för att få ett jobb. För att detta ska fungera krävs starka system för implementering och uppföljning. I projektet har det framkommit att flera bolag antingen inte har en policy på plats eller håller sin policy intern. Detta kommer adresseras inom projektet.

Många bolag har varit villiga att dela med sig av sina framsteg och utmaningar, och har varit öppna för diskussion och idéer om hur de kan förbättra sin due-diligence.

Nästa steg

2022 kommer projektet bland annat att hålla ett rundabordsamtal för byggbranschen där bolag och experter kan diskutera

utmaningar och potentiella lösningar. Målsättningen är också att värva fler bolag till projektet.

Barnarbete i kakaobranschen

Etikrådet har arbetat för en mer hållbar kakaoindustri under många år. På Elfenbenskusten och i Ghana uppskattas 2 miljoner barn arbeta i kakaons leverantörskedja. Dessa två länder är världens ledande kakaoproducenter och tillhandahåller nära 70 procent av den globala kakaoproduktionen. Stora förbättringar har skett under de senaste åren, men många utmaningar kvarstår.

Under 2021 har Etikrådet fört dialog med stora kakao- och chokladföretag med fokus på tre områden: övervaknings- och åtgärdssystem mot barnarbete, tillgång till utbildning för barn samt levnadsinkomster för kakaobönder.

Bakgrundsfakta

Region: Västafrika

Fokusområde: Mänskliga rättigheter,

Ämne: Barnarbete

Antal företag: 7

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

Kakao odlas huvudsakligen i familj jordbruk och hanteras sedan i en komplex leverantörskedja. I småskaliga kakao jordbruk är barnarbete på bekostnad av möjlighet till skolgång fortfarande vanligt och ofta nödvändigt för familjernas ekonomi. Många mellanhänder i produktionsledet resulterar i en låg vinstandel för kakaobönder. Idag är

det svårt att försörja sig på kakao odling och fattigdomen är utbredd bland kakaobönder, vilket bidragit till att barnen ofta inte ser någon framtid inom kakao produktion utan istället flyttar till städerna. För att säkerställa en hållbar produktion av kakao, attrahera och behålla rätt arbetskraft samt säkerställa en stabil tillgång på råvaran kakao måste kakao industrin se till att odlingen lönar sig och att det är möjligt för bönder att tjäna sitt uppehälle.

Etikrådet för dialog med sju av de största kakao- och choklادتillverkarna i världen. Barnarbete är en utbredd utmaning inom kakaobranschen och bedöms vara en allvarlig hållbarhetsrisk för företag som köper och säljer kakao.

Mål för projektet

Etikrådets mål är att konkreta åtgärder vidtas och att barnarbete i kakao jordbruk minskar för att på sikt inte förekomma alls. De sju kakao och chokladföretagen inom

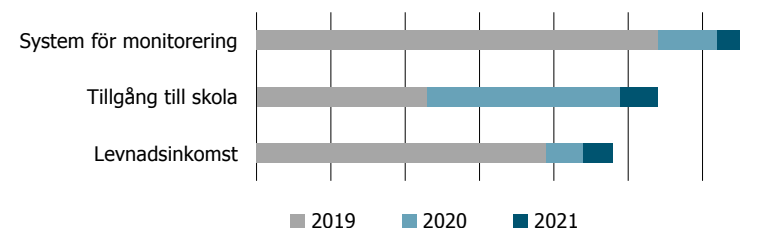
projektet bör, mellan 2019–2022, visa betydande framsteg vad gäller:

- utbyggnad av system för övervakning och åtgärdande av barnarbete, så kallade Child Labour Monitoring and Remediation Systems (CLMRS)
- hur bolagen främjar att barnen i kakao odlande samhällen får utbildning, och
- möjliggörande av levnadsinkomst för kakaobönder i Elfenbenskusten och Ghana, det vill säga den inkomst som krävs för att kunna försörja sin familj.

Resultat

Etikrådet och Sustainalytics anordnade under 2021 ett rundabordssamtal på ämnet "Accelerating farmer livelihoods" med fokus på blockchain-teknologi som ett verktyg för att öka spårbarheten. I samtalet deltog representanter från flera kakao- och chokladbolag, bransch- och intressent-initiativ, OECD samt ett antal investerare. Ett blockchainföretag som tillhandahåller verktyg för spårbarhet och ett dryckesföretag som använder verktyget för att

Resultatutveckling av respektive målområde hos samtliga bolag, sedan start

förbättra jordbrukarnas villkor delgav sina erfarenheter. Verket samlar data om försäljning av jordbruksprodukter för varje odlare i ett digitalt ID, vilket ökar spårbarheten. Verket kan också ge jordbrukaren bättre tillgång till marknaden och ökad vinst genom minskat antal mellanled.

Förtydligade policyer. Flera choklad- och kakaobolag har förtydligat sina policyer rörande barns rättigheter och böndernas löner.

Bättre övervaknings- och åtgärds-system av barnarbete. Bolag inom samarbetsprojektet fortsätter att rapportera om en förbättrad implementering av CLMRS. De flesta bolag har över 50 procent täckning med CLMRS i de kaka-

odlande samhällende bedriver handel med på Elfenbenskusten och i Ghana. Det finns också ett åtagande på branschnivå genom World Cocoa Foundation (WCF), som verkar för en hållbar kakaointerindustri och att CLMRS eller liknande system ska finnas på plats innan 2025.

Utbildning. Enskilda bolag fortsätter att bidra till att bygga skolor och skolmaterial, samt till att underlätta för barn att få tillgång till födelsecertifikat, vilket behövs för att gå i skolan.

Ersättning. Kakao- och chokladbolagen har ett allt större fokus på ersättning och så kallade levnadslön och nya initiativ inom branschen fokuserar inte bara på ökad

produktivitet utan även på andra åtgärder för att öka lönsamheten för odlarna. Det finns en större samstämmighet i hur bolag adresserar inkomstfrågan genom faktorer som inkluderar diversifiering av grödor, tillgång till finansiering, rätten till och stor-

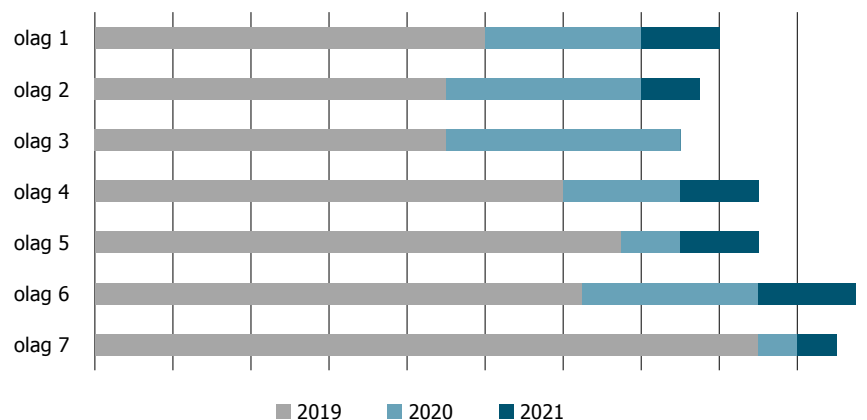
leken på odlingsmark, premier och samverkan mellan odlare.

Nästa steg

Projektet fortsätter och kommer enligt plan att avslutas under 2022.

Resultatutveckling av målområden hos respektive bolag, sedan start

Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion

Insikten kring vikten av biologisk mångfald ökar i takt med att de närliggande riskerna blir tydligare. En bransch som direkt påverkar och riskerar att påverkas av förlusten av biologisk mångfald är jordbrukssektorn. Klimatförändringarna innebär att en större mängd livsmedel kommer behöva produceras på en mindre yta eftersom tillgång till bördiga odlingsmarker och vatten förväntas minska. Bolag kopplade till livsmedelssystem kommer möta ökade krav och förväntningar på att begränsa sin negativa påverkan på biologisk mångfald och klimat. Bolagen behöver säkerställa att naturens resurser används på ett hållbart sätt.

Etikrådets projekt fokuserar på miljöaspekter. Målet är att bolagen i projektet ska utveckla sitt arbete att ställa om till en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion.

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Fokusområde: Miljö

Ämne: Hållbar livsmedelsproduktion, vatten, kemikalier, matsvinn, biologisk mångfald

Antal företag: 11

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

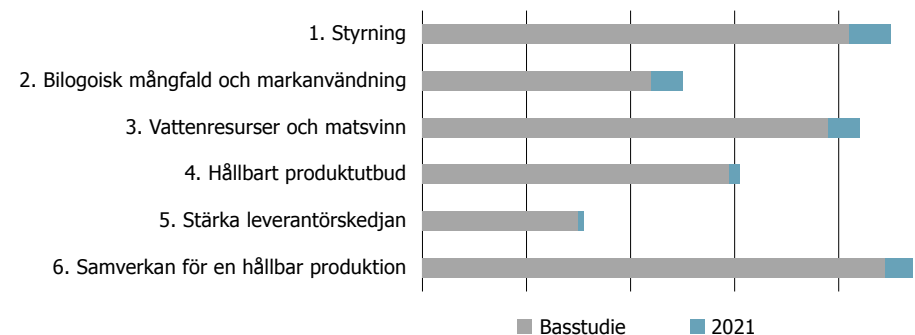
Bolag som producerar livsmedel har ett flertal utmaningar. Livsmedelsproduktion kan bidra negativt till klimatförändring, vattenbrist, försämrad jordkvalitet samt kan hota den biologiska mångfalden.

Samtidigt är bolagen beroende av god och stabil tillgång till naturens resurser för att säkra livsmedelsproduktionen över tid. Dessutom är värdekedjan ofta komplex, med både direkta och indirekta leverantörer samt produktionsenheter spridda över hela världen.

Många bolag påverkas av en ökad reglering för att skydda den biologiska mångfalden, som bland annat omfattar strängare krav kring kemikalieanvändning och förhindrad import av varor som kan relateras till avskogning. Inom EU finns exempelvis förslag på att bolag ska säkerställa att leverantörskedjan inte bidrar till avskogning.

Etikrådets projekt *Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion* påbörjades i juni 2021. Hittills ingår tio bolag inom jordbruk, jordbrukskemikalier, livsmedelsindustrin samt dagligvaruhandel i projektet.

Resultatutveckling av respektive målområde hos samtliga bolag, sedan start

För nytillkomna bolag, som inte var med i projektets basstudie, har poängen beräknats för 2021, och används i medelvärden för både den nya Basstudien och 2021. Genomsnittspoängen för respektive målområde påverkas både av poängförändringar och utav förändringar i bolagsurvalet.

Mål för projektet

Mål för projektet, som omfattar sex utvecklingsområden, för utveckling av en mer långsiktig hållbar livsmedelsproduktion, är att det sker positiva förflyttningar inom respektive målområde liksom för de enskilda bolag som ingår i projektet.

Målområden:

1. Biologisk mångfald och markanvändning
2. Vattenresurser och matsvinn
3. Hållbart produktutbud
4. Stärkt leverantörskedjan
5. Samverkan för en hållbar livsmedelsproduktion

Resultat

Jämfört med basstudien har medelresultatet under andra halvåret 2021 ökat något för ungefär hälften av bolagen. Detta efter att bolagen engagerats i dialog vilket möjliggjort bättre förståelse av deras strategier.

Vissa bolag saknar policyer. De flesta bolagen i projektet har något åtagande för hållbar livsmedelsproduktion, ofta avseende landanvändning och avskogning. Det är dock stora skillnader mellan mål och praktisk handling, och flera av bolagen har ännu inte formaliserat sina åtaganden i en policy eller identifierat olika väsentliga miljörisker i sin verksamhet eller i leverantörskedjor. Bolagen med bäst resultat har en strategi för miljömässigt hållbar livsmedelsproduktion med aktivt engagemang hos ledningen och väl dokumenterade processer för att identifiera och hantera risker.

Biologisk mångfald – behov av data

och standard. Intresset för biologisk mångfald ökar i takt med att de närliggande riskerna blir tydligare. Utöver avskogning, monokulturer och jordbruksmetoder är användning av kemikalier en stor utmaning. Medvetenheten ökar om att konstgödsling och pesticider, som är väsentliga för dagens jordbruksproduktion, sprider kemikalier som har negativa effekter för natur och människa.

Alla bolag som deltar i engagemanget har visat intresse för att utveckla mål relaterade till biologisk mångfald, men de uttrycker frustration över att det idag inte finns en standard för detta stora och komplexa ämne. Den kommande lanseringen av The Taskforce on Nature-Related Financial Disclosure (TNFD) förväntas ge ett ramverk som bolag kan använda för att identifiera, hantera och minska sin exponering mot naturrelaterade risker.

Hållbara produkter är centralt för

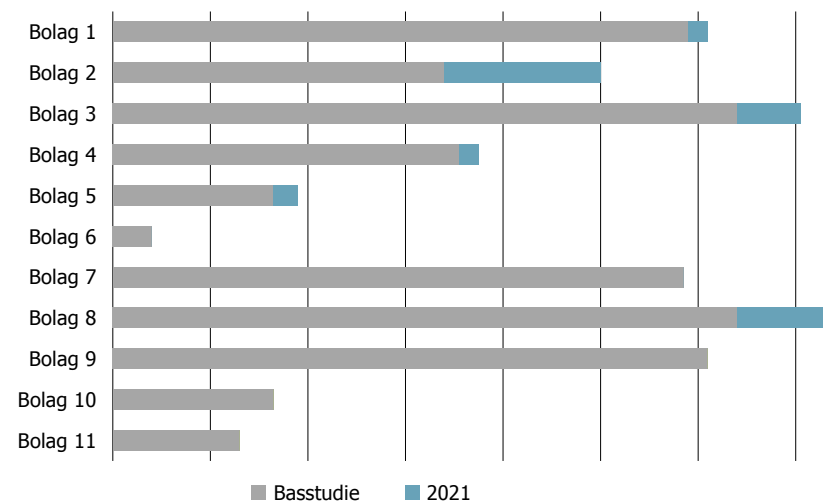
affärsmodellen. Samtliga bolag anser att hållbara produkter kommer vara centralt för den ekonomiska tillväxten, då konsumenterna i allt högre grad önskar produkter med lägre miljöpåverkan, som till exempel växtbaserat protein.

Nästa steg

Fortsätta dialoger med de bolag som ingår i projektet äger rum under 2022. Arbetet fortsätter samtidigt för att öka antalet bolag som ingår i projektet. Projektet är treårigt och fortsätter fram till 2024.

Resultatutveckling av målområden hos respektive bolag, sedan start

För nytilkomna bolag, som inte var med i projektet när basstudien gjordes, har poängen beräknats för 2021, och använts både i basstudie och för 2021.

Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring

Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring är så kallade systemrisker som är sammanlänkade och nödvändiga att adressera för att lyckas med omställningen till ett hållbart samhälle. Etikrådet arbetar både förebyggande och i individuella reaktiva bolagsdialoger med till exempel producenter av kött och soja i Brasilien (läs mer under Reaktiva dialoger).

Bakgrundsfakta

Region: Sydamerika, Asien
Fokusområde: Klimat
Ämne: Biologisk mångfald
FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

Skövling och nedbränning av regnskog bidrar till den globala uppvärmningen och till att en viktig växthusgassänka förstörs. Detta sker ofta i samband med produktion

av palmolja, soja, och nötkött och ofta i områden med sköra ekosystem. Avskogningen hotar även den biologiska mångfalden då artrik regnskog huggs ned och ersätts med odlingar. Människor, djur, och växtarter trängs undan och livsmiljöer försämrats eller förstörs.

En växande världsbefolkning bidrar till ökad efterfrågan på livsmedel. Mer än hälften av avskogningen uppskattas bero på produktion av livsmedel och djurfoder till exempel sojabönor, nötkött och palmolja. Även en höjd levnadsstandard bidrar till att mark skövlas för odling och boskapsuppfödning (mer om detta i artikeln om det proaktiva projektet *Biologisk mångfald och livsmedelsproduktion*, [sid 29](#)).

För investerare förknippas många risker med bristen på data och verktyg för att spåra kopplingar till riskerna genom bolags hela leverantörskedja. I länder med svag lagstiftning och/eller med bristfällig uppföljning av avskogning, har bolag ofta svårt att kräva information om kopplingar till avskogning från leverantörer och underleverantörer, detta gäller särskilt de mindre bolagen.

Etikrådet har över tid arbetat både förebyggande och reaktivt inom detta område. Etikrådet deltar under 2021/2022 i ett ettårigt projekt genom Principles for Responsible Investment (PRI) med fokus på hållbara råvaror och avskogning. Ett annat projekt, med fokus på hållbar palmolja-

produktion, som Etikrådet varit engagerat i sen 2014 slutrapporteras nedan.

Mål för projektet

Etikrådets mål med arbetet är att främja en hållbar livsmedelsproduktion, bevara den biologiska mångfalden, minska avskogningen samt ta ökad hänsyn till mänskliga rättigheter inom detta arbete.

Resultat

Etikrådet arbetade under flera år i ett internationellt investerarsamarbete med påverkansdialoger med bolag för hållbar produktion av palmolja, PRI:s Investor Working Group on Sustainable Palm Oil. Initialt förde investerarna påverkans-

Resultat för projektet Avskogning, biologisk mångfald och klimatförändring. Till viss del uppnådda mål. Stora utmaningar kvarstår.

Tydliga framsteg hos bolag som odlar och producerar hållbar palmolja liksom i ökat medlemskap i RSPO. Stora utmaningar kvarstår.

2019

PRI avvecklar arbetsgruppen för hållbar produktion av palmolja. Vissa bolagsdialoger fortsätter.

2020

Deltagande i ettårigt projekt/arbetsgrupp genom PRI med fokus på avskogning, data och policyer.

2021

dialoger med bolag som köpte palmolja och sålde palmoljebaserade produkter för att övertyga dem om att istället köpa och sälja Certified Sustainable Palm Oil (CSPO). Efterfrågan på CSPO var begränsad på grund av en ovilja från bland annat slutkonsument att betala ett högre pris för CSPO.

Från 2014 fördes påverkansdialoger med 25 palmoljeproducenter, främst i Indonesien och Malaysia, för att uppmana till mer hållbar odling och produktion samt till medlemskap i Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO).

2019 utökades dialogarbetet till att också omfatta tio banker i Indonesien, Malaysia, och Singapore som tillsammans står för en

betydande del av finansieringen till stora palmoljeproducenter i regionen. Målet var att bankerna skulle öka sitt ansvarstagande och avkräva ett större bolagsansvar gällande miljöaspekter och sociala aspekter vid utlåning inom palmoljeindustrin.

Trots att ett antal globala banker skärpte sina policyer och krav för utlåning till bolag blev resultatet begränsat på grund av bland annat hög konkurrens från regionala och nationella banker.

Investerarna tog under 2019 även fram ett publikt förväntansdokument om hållbar palmoljeproduktion och brev med förväntningar på den fortsatta utvecklingen skickades till de bolag som hade engagerats i dialog.

PRI valde att under 2020 påbörja en avveckling av investerarsamverkan för hållbar palmolja och låta arbetet integreras i ett antal andra investerarsamarbeten inriktade mot hållbar råvaruproduktion. Utvalda bolagsdialoger har dock drivits vidare av investerare som varit aktiva inom arbetsgruppen, bland annat Etikrådet. Tydliga framsteg har noterats under senare år hos bolag som odlar och producerar hållbar palmolja liksom i ökat medlemskap i RSPO.

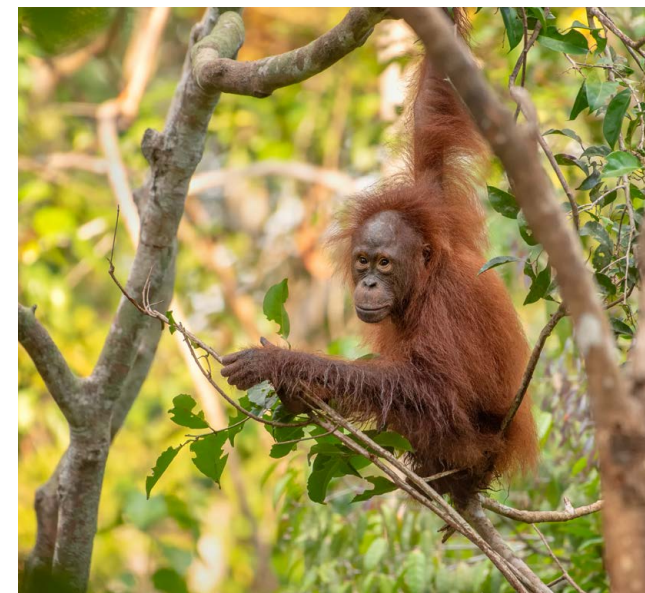
Ettårigt PRI-projekt om avskogning

Etikrådet deltar i en ny investerarsamverkan kring avskogning, PRI Sustainable

Commodities Practitioners' Group, som löper under 2021/22. Samverkan sker i form av regelbundna workshops med målet att deltagande investerare bland annat ska få ökad förståelse för utmaningar kring avskogning som finansiell- och systemrisk i sina innehav, samt kring data och verktyg för att hantera och rapportera om risker kopplat till avskogning under klimatomställningen.

Nästa steg

Etikrådet kommer att utvärdera olika möjliga projekt kring avskogning. Det är ett område nära sammanlänkat med bland annat klimatomställning, bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

EITI bekämpar korruption genom dubbel rapportering

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) startades 2002 med syfte att främja ansvarsfull förvaltning av naturresurser som olja, gas, metaller och mineraler. Behovet av transparens och styrning är särskilt stort i länder med rika naturresurser men med bristfällig politisk styrning.

Etikrådet stöder EITI:s arbete mot korruption vars arbete når både nationer och bolag.

Bakgrundsfakta

Region: Globalt

Fokusområde: Affärsetik

Ämne: Korruption

FN:s globala hållbarhetsmål:

Läs mer om målen [här](#)

Bakgrund

Korruption skapar osund konkurrens, undergräver demokratier och ger lägre ekonomisk tillväxt. Det är svårt att adressera eftersom det sker i det fördolda. Behovet av transparens och styrning är särskilt stort i länder med rika naturresurser men bristfällig politisk styrning. Öppenhet och allmän debatt är viktiga förutsättningar för ansvarsfull förvaltning av utvinningsindustrier. Även granskning

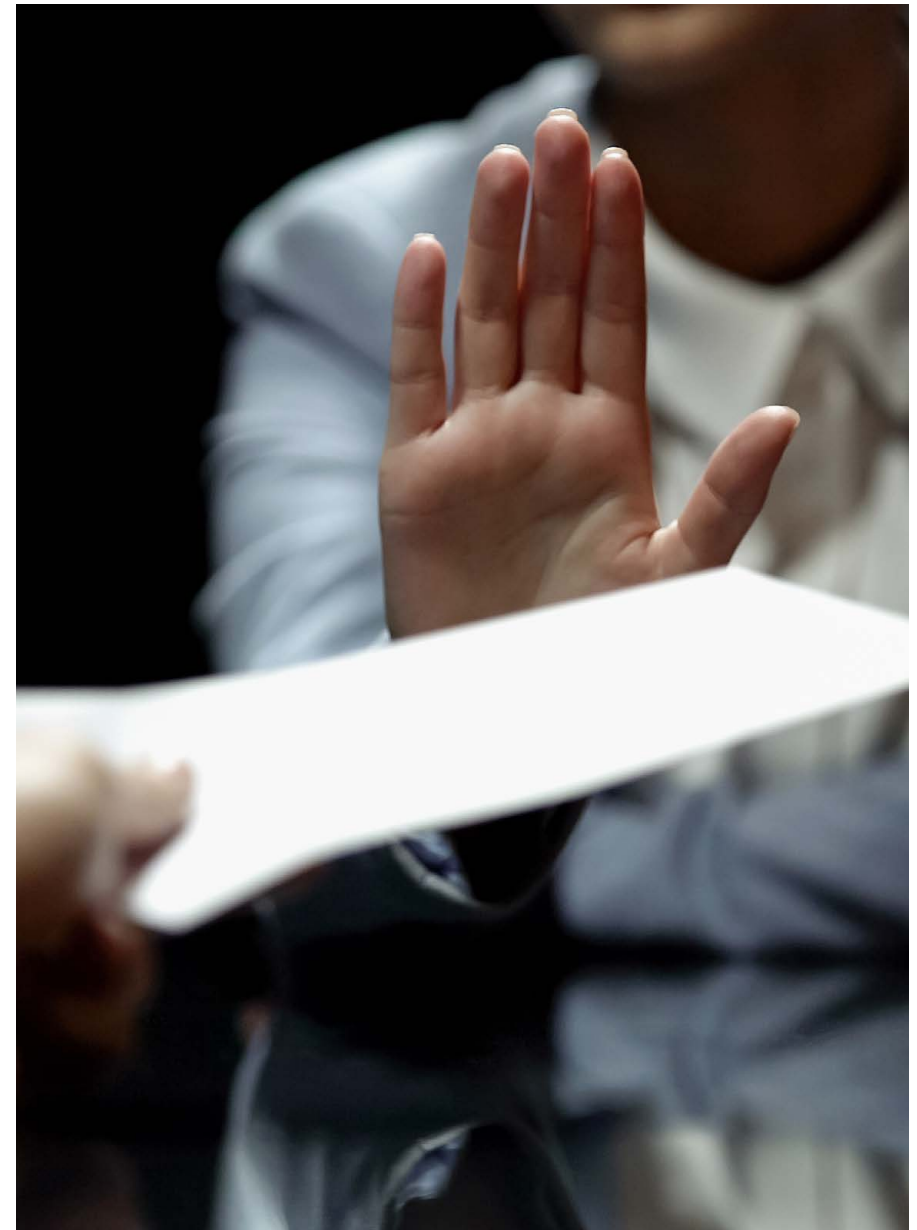
av branschens juridiska och ekonomiska strukturer, vilket innefattar tilldelning av kontrakt och licenser, är nödvändig.

Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) är ett internationellt initiativ som Etikrådet stött bakom sedan 2007.

Mål

Målet är tydlig och transparent rapportering från både nationer och bolag. Nationer ska publikt rapportera sina inkomster från utvinning av naturresurser, som olja, gas och mineraler, liksom bolag ska rapportera vad de betalar för resurserna. Publik transparent rapportering ökar transparensen i hela samhället och bidrar till bättre villkor för ekonomisk styrning liksom försvårar för korruption.

I sitt arbete mot korruption stöder Etikrådet EITI, vars arbete systematiskt adresserar en svår hållbarhetsutmaning och når både nationer och bolag.

Resultat

EITI stöds av ett antal bolag, organisationer och 56 nationer, däribland Sverige. EITI tillhandahåller en global standard för rapportering av intäkter från utvinningsbara råvaror.

Utgångspunkten är att ett lands naturresurser tillhör dess medborgare och att inkomster från utvinningsindustrier ska gagna samhället.

I syfte att motverka korruption kräver EITI transparent rapportering vad gäller betalningar genom hela värdekedjan, från licensiering, kontrakt, utvinning, och försäljning till hur de slutligen har gagnat medborgarna. Såväl involverade bolag som myndigheter ska rapportera. Genom denna tydliga och detaljerade dubbelrapportering kan korruption och annan ekonomisk brottslighet upptäckas. Rapporteringen stärker även möjligheterna för den offentliga sektorn att få in skatteintäkter.

Varje deltagande land utvärderas mot EITI:s principer och krav för länder. Om kraven inte möts och framsteg inte görs kring öppenhet och antikorrupcion i utvinningsindustrierna kan landet bli tillfälligt eller permanent uteslutet från ramverket. Vid 2021 års slut var sex nationer uteslutna; Guatemala, Honduras, Sao Tomé och Príncipe, Tadjikistan, Afghanistan och Myanmar. De

två sistnämnda länderna har uteslutits på grund av politisk instabilitet.

För stödjande bolag i EITI finns ett antal förväntningar om hur bolag bland annat ska rapportera, och som EITI utvärderar bolagen mot.

Under 2021

EITI återinkluderade Gabon efter att landet har kommit till rätta med ett antal problem, som gjorde att de tidigare uteslutits ur EITI.

Under 2021 arbetade EITI för att utveckla sina förväntningar på stödjande bolag inom utvinningssektorn och råvaruhandlande bolag. Numera krävs en utökad rapportering av bolag när det gäller deras egen verksamhet och vilka skatter och andra betalningar de gör till stater och andra. Etikrådet deltog i denna konsultationsprocess bland annat genom att lämna synpunkter på tidiga versioner av Förväntandsdokumentet.

Nästa steg

Beslut om EITI:s nya *Förväntandsdokument* på stödjande bolag togs i EITI:s styrelse den 17 februari 2022 och är publicerat [här](#)

EITI arbetar för ökad kunskap hos aktörer och andra intressenter genom regelbundna webinarier och publicerad information och nyheter på sin webbplats.

EITI:s förväntningar och AP-fonderna

AP-fonderna och Etikrådet stöder fullt ut EITI:s *Förväntandsdokument* och rapporterar här hur vi i relevanta delar följer detta. Då AP-fonderna inte bedriver verksamhet inom utvinningsindustrier är det dock endast ett fåtal av EITI:s förväntningar som är möjliga att rapportera om.

AP-fonderna investerar i bolag som omfattas av EITI:s förväntningar och varje AP-fond redovisar sina innehav publikt på respektive webbplats. På Etikrådets webbplats publiceras AP-fondernas och Etikrådets ställningstaganden, däribland *Affärsetik* som bland annat behandlar antikorrupcion och ekonomisk brottslighet samt ställningstagande om *Skatt*.

Reaktiva dialoger

Fokus för Etikrådets reaktiva dialoger är att påverka bolag över hela världen till förbättringar när det gäller hållbarhetsfrågor som mänskliga rättigheter, miljö och affärsetik. Frågor som är mycket viktiga för människor och samhälle och som kan förstöra eller skapa värde för bolag. En bolagsdialog handlar om hur företag hanterar kränkningar /svåra utmaningar i sin verksamhet som exempelvis korruption, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, hälsa och säkerhet, miljöföreningar och biologisk mångfald.

Dialogerna inleds med de bolag som har identifierats i den norm-baserade genomlysningen som görs två gånger per år. Målet är att förbättra och vara en kraft för positiv förändring för olika utmaningar inom hållbarhet.

Innehåll

Avslutade dialoger

Edison **36**
Habib **37**
Norilsk Nickel (miljö och mänskliga rättigheter) **38**
Atlantia **39**
Bausch (bokföringsfusk) **40**
Bausch (prisdiskriminering) **41**
Bayer **42**
BMW **43**
Corteva **44**
Daimler **45**
Volkswagen **46**
Goldman Sachs **47**

Urval av pågående dialoger

Rio Tinto **48**
POSCO **49**
Hikvision **50**
Adani **51**
Amazon **52**
Bunge **54**
JBS (kartellbildning) **55**
JBS (avskogning) **56**
Johnson & Johnson **57**
Norilsk Nickel (föreningar) **58**

Resultatutvecklingen enligt fem steg i en reaktiv dialog illustreras med pilar:

De fem stegen är 1. Initial kontakt 2. Upprätta dialog 3. Bolaget gör utfäktelse 4. Bolaget utvecklar en strategi 5. Bolaget är i gång med implementering.

Årets utveckling i dialogen illustreras med pilar i olika färg:

Avslutad dialog

Dialog med Edison om att förhindra skogsbränder

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Edison International

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Produktrelaterade

faciliteter/utrustning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Edison International (Edison) äger Southern California Edison Company (SCE), ett av USA:s största elbolag, som tillhandahåller el till cirka 15 miljoner människor. Ungefär en fjärdedel av SCE:s serviceområde har hög risk för bränder och företagets utrustning har de senaste åren kopplats till att orsaka flera skogsbränder. Bränderna och de efterföljande jordskreden har lett till dödsfall och omfattande skador på jordbruk och fastigheter.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att Edison skulle tillhandahålla stöd till de drabbade och utveckla processer för att förhindra skogsbränder. Ytterligare mål var mer transparent rapportering och etablering av lokala samarbeten för att minimera risken för framtida bränder.

Resultat

Dialogen har varit framgångsrik och målen har uppnåtts. Etikrådet har haft en aktiv dialog med Edison sedan 2019. Edison har

bidragit till arbetet med att åtgärda skadorna som orsakats av skogsbränderna och även infört förebyggande åtgärder.

Åtgärderna beskrivs i Edisons offentliga plan för att motverka skogsbränder, som skrevs 2020. Några av de förbättringar bolaget rapporterar om är en övergång från riskmodeller på företagsnivå till riskmodeller på tillgångsnivå, en längre tidshorisont i sin riskanalys, och en ökad styrelseöversyn för att utvärdera alla identifierade risker. Edison fortsätter att arbeta med åtgärder för att minska och mildra skogsbränder för

att uppnå de mål som överenskommits med relevanta myndigheter.

Enligt Edisons rapportering har 2020 års mål i allt väsentligt uppnåtts och bolaget har också ökat transparensen i sina rapporter kring bränder som potentiellt skulle kunna kopplas till företagets utrustning.

Avslutad dialog

Edison har inte kopplats till några allvarligare bränder under 2020 eller 2021. Etikrådet bedömer att Edison har uppnått målen och har avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Habib Bank om åtgärder mot penningtvätt

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad
Bolag: Habib Bank Ltd
Land: Pakistan
Område: Affärsetik
Dialog om: Penningtvätt
Utveckling i år: ▲
Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

2017 bötfälldes Habib Bank och dess filial i New York för att de inte följt den lagstiftning som utformats för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.

Habib Bank hade bidragit till att överföra flera miljarder dollar till en privatbank i Saudi Arabien som påstods vara knuten till en terroristorganisation. Habib Bank hade heller inte gjort tillräckliga kontroller av sina kunder, vilket gjorde det möjligt för personer och organisationer som var under sanktion att överföra pengar genom sin filial i New York.

Habib Bank fick betala 225 miljoner dollar i böter och miste sin banklicens i New York.

Mål för dialogen

Etikrådets mål med dialogen var att säkerställa att Habib Bank implementerade

lämpliga riskhanteringssystem och interna kontroller som förebygger ekonomisk brottslighet inklusive penningtvätt och finansiering av terrorism. Habib Bank skulle även påvisa att dessa system och kontroller var robusta och universellt tillämpade. Banken förväntades också säkerställa en god riskhanteringsnivå på alla sina filialer, i linje med bästa praxis för globala banker.

Resultat

Dialogen med Habib Bank har varit framgångsrik och målen har uppnåtts. Etikrådet inledde dialogen med Habib Bank i oktober 2017. Bolaget har sedan dess infört bättre kontroller för att förebygga penningtvätt, mutor och korruption samt annan ekonomisk brottslighet.

I september 2020 rapporterade banken att de stängt sin filial i New York. Bolaget har också publicerat en global manual för att standardisera tillsynsprocesser och kontroller på deras filialer.

Habib Bank har infört nya kontrollstandarder, som inkluderar en modernisering av processen för hanteringen av nya kunder samt riskhanteringsprocessen, i syfte att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism. De tekniska systemen för compliance (efterlevnad) och mot penningtvätt har

uppggraderats för att ligga i linje med bästa globala praxis för sanktionskontroll och transaktionsövervakning. En riskbedömning av ekonomisk brottslighet genomförs årligen för samtliga produkter, geografiska områden, kundtyper samt verksamhet.

Styrelsen bildade 2018 en kommitté för att förbättra styrning och tillsyn och företags VD har bytts ut. Antalet medarbetare

som arbetar med compliance relaterade frågor har mer än fördubblats och internutbildningar inom antipenningtvätt, regel efterlevnad och projektledning genomförs.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Habib Bank baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Norilsk Nickel om negativ påverkan på miljö och mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Norilsk Nickel

Land: Ryssland

Område: Miljö

Dialog om: Aktiviteter som resulterar i negativ påverkan på miljö och mänskliga rättigheter.

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Norilsk Nickels (Nornickel) gruv-verksamhet i norra Sibirien har kopplats till allvarlig kontaminering genom utsläpp av tungmetaller och svaveldioxid i staden Norilsk och omkringliggande landsbygd. Flera negativa hälsoeffekter har kopplats till föroreningen, bland annat andningsproblem, högre förekomst av cancer och låg kroppsvikt hos nyfödda. Bolagets planer att minska utsläppen har försenats åtskilliga gånger.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att Nornickel skulle tillse att hälsoeffekterna, som kopplas

till bolagets verksamhet, hanteras korrekt och att utsläppen inte orsakar skada på miljön. Mål var också att tidigare utsläppspåverkan skulle saneras noggrant. Verksamheten ska bedrivas i linje med ryska miljöregler, internationella konventioner som bland annat FN:s konvention om biologisk mångfald.

Resultat

Dialogen med Nornickel bedöms ha varit framgångsrik och målen är på väg att uppnås. Etikrådet inledde dialog med Nornickel redan 2010 om deras svavelutsläpp. Bolaget har därefter antagit en ambitiös plan som syftar till att reducera svavelutsläppen i hela sin verksamheten.

Projektets första fas började implementeras 2014 med en uppgradering av Talnakh-koncentratoren, renovering av en anläggning, och avveckling av en annan.

Projektet hade initialt en del förseningar på grund av dess stora omfattning, men den andra fasen har nu inletts med positiva resultat.

Nornickel möter numera sina målsättningar enligt tidsplanen. De har öronmärkt USD 3,6 miljarder för att nå en 95-procentig minskning av svaveldioxidutsläppen till 2030.

Nästa steg

Nornickels framsteg är kopplade till nyckeltal för bolagets operativa chef och ledning och företaget har även gjort ett åtagande gentemot den ryska regeringen att slutföra projektet. Byggföretag har kontrakterats för att avveckla aktuell anläggning och alla interna beslut kring fas två av

projektet har tagits. En betydande andel av utsläppsminskningarna förväntas vara uppfyllda 2025.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Norilsk Nickel baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Atlantia om kvalitet och säkerhet

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Atlantia S.p.A

Land: Italien

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Kvalitet och säkerhet

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Den 14 augusti 2018 kollapsade Morandi-bron i Genua, Italien, vilket resulterade i att 43 personer dog och ytterligare 16 skadades. Brons underhåll sköttes av Autostrade per L'Italia (API) som är ett dotterbolag till Atlantia S.p.A (Atlantia). Tre separata utredningar inleddes av Genuas allmänna åklagare, transportministeriet samt av bolaget och hittills har ingen formell förklaring eller ansvarig fastställts.

Enligt API:s utredning hade bolaget genomfört regelbundna kontroller av bron och uppfyllt alla avtalsförpliktelser.

Omedelbart efter kollapsen inrättade bolaget en fond på EUR 500 miljoner till offrens familjer, och för att hjälpa till att flytta hundratals människor som bor nära bron.

Mål för dialogen

Etikrådets mål med dialogen var att säkerställa att bolaget förbättrade sina kvalitets- och säkerhetsåtgärder för att förhindra liknande incidenter i framtiden. Atlantia förväntades utvärdera alla sina projekt för att förhindra brister och säkerställa att projektövervaknings-, underhållssystem samt processer för nödsituationer fanns på plats. Det ställdes också krav på bolaget att utveckla en strategi för att kompensera och stötta dem som drabbats av kollapsen.

Resultat

Dialogen med Atlantia har varit framgångsrik och målen för dialogen uppnått. Dialogen har fokuserat på bättre övervakning av infrastrukturprojekt och investeringar för att förbättra vägar och nätverk. Fokus har också varit att grundläggande värderingar som till exempel säkerhet ska vara en del av företagskulturen. Dialogen med Atlantia har varit konstruktiv och bolaget har löpande uppvisat förbättringar.

Atlantia har förstärkt sina åtgärder för att förbättra kvalitet och säkerhet genom att dubbelkontrollera hela sin infrastrukturportfölj, vilken omfattar nästan 2000 broar och tunnlar. Bolaget har också tagit fram en strategisk plan för 2020-2023 avseende att

investera EUR 13,5 miljarder i att utveckla vägar och nätverk. Satsningen inkluderar en omfattande digitaliseringsprocess samt användning av kameror och drönare för mer effektiv övervakning av infrastrukturprojekt.

För att spegla bolagets nya inställning och ökade säkerhetsfokus har Atlantia gjort förändringar i sin bolagsstyrning. En ny VD tillträdde 2020 och 80 procent av företagsledningen har ersatts för att säkerställa att bolagets ledning är väl positionerad att

hantera eventuella utmaningar. Atlantia har fortsatt att bidra till återbyggnationen i Genua efter brokollapsen, både genom finansiell kompensation till offrens familjer och genom att ge ekonomiska bidrag till kommersiella verksamheter som drabbats av händelsen.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Atlantia baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Bausch om bokföringsfusk

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Bausch Health Companies Inc.

Land: USA

Område: Affärsetik

Dialog om: Bokföringsfusk

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I mars 2016 rapporterade Bausch Health Companies Inc. (Bausch) ett lägre resultat än väntat för räkenskapsåret 2015, en för sent inlämnad årsredovisning och ett misstag i sin EBITDA-prognos. Att bolaget dessutom drog tillbaka EBITDA-prognosen underblåste anklagelserna om oegentligheter i bokföringen.

Sedan 2015 har Bausch mött anklagelser om felaktig bokföring av sitt partnerskap med specialapoteket Philidor Rx Services LLC. Bausch kritiserades för att skapa "fantomförsäljning" genom sin partner och därmed vilseleda revisorer och investerare. Bausch är också under utredning av amerikanska myndigheter angående dess förhållande till specialapotek och redovisningspraxis.

Bolaget medgav att dess tidigare CFO hade ägnat sig åt "olämpligt" beteende, vilket ledde till felaktigheter i resultaten. Allt detta pekar mot allvarliga problem i bolagets finansiella rapportering som inte hanterats tillfredsställande.

I januari 2018 stämde en grupp investerare bolaget och hävdade att dess försumelse hade orsakat förluster till ett värde av 80 miljarder dollar. 2018 dömdes två tidigare chefer till fängelse för bedrägeri.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att säkerställa att Bausch har tillräckliga system på plats för riskhantering och intern kontroll. Bausch skulle kunna påvisa att deras compliance-program (regelefterlevnad) och uppförandekod fungerar väl i praktiken, och att de samarbetar med relevanta myndigheter för att lösa kvarvarande rättsprocesser.

Resultat

Dialogen med Bausch har varit framgångsrik och målen uppnått. Efter anklagelserna bytte Bausch direkt ut en stor del av företagsledningen och tillsatte en ny, extern VD i maj 2016. Det tillsattes även en complianceansvarig som rapporterar direkt till bolagets VD och styrelse, som ansvarar för en helt oberoende complianceavdelning.

2019 reviderade och publicerade Bausch sin policy för affärsetik. Bolaget genomför årligen två dagars internutbildning i affärsetik för hela bolaget med extra, skräddarsydd utbildning för högriskgrupper som till exempel styrelsen och ledningen. Bausch har även etablerat ett visseblåsarsystem för affärsetik som hanteras av tredje part.

Slutligen har många av de viktigaste utredningarna avslutats och bolaget har i ett antal fall betalat böter.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Bausch baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Bausch om prisdiskriminering

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Bausch Health Companies Inc.

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Prisdiskriminering

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I oktober 2015 stämde Bausch Health Companies Inc. (Bausch) av amerikanska åklagare baserat på dokument relaterade till bolagets läkemedelspriser. Bausch kritiserades för att förvärva nischade läkemedelsföretag och sedan höja läkemedelspriserna till exceptionellt höga nivåer. Flera av dessa läkemedel var kritiskt viktiga i behandlingen av kroniska sjukdomar.

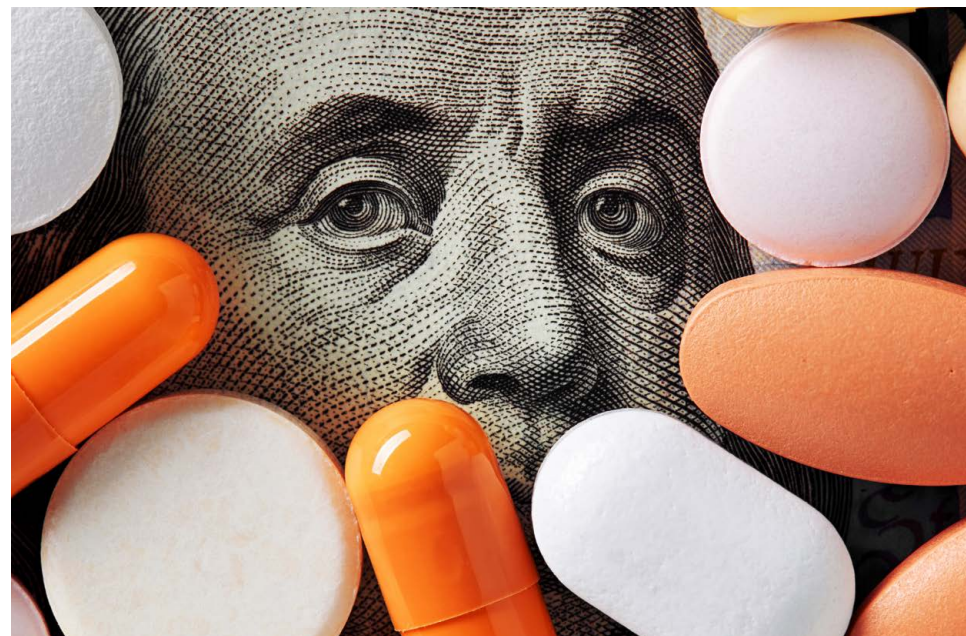
I februari 2016 rapporterades att Bauschs prissättningsstrategi var utvecklad för att möta tidigare satta vinstmål och att bolaget hade skapat 80 procent av sin tillväxt under första kvartalet 2015 genom prisökningar av läkemedel.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att påverka Bausch att implementera policyer och processer som säkerställer en konsekvent metod för prissättning på sina läkemedel. Prissättningsmodellen ska uppfylla konkurrensriktlinjerna och säkerställa rättvis tillgång till överkomliga priser på läkemedel. Styrningen och tillsynen av bolaget ska återspegla strategin, och incitament ska finnas på plats för att avstyra omotiverade prishöjningar.

Resultat

Dialogen med Bausch har varit framgångsrik och målen uppnåts. Efter anklagelserna bytte Bausch direkt ut en stor del av företagsledningen och tillsatte en ny VD i maj 2016. I oktober 2016 utvecklade bolaget en kommitté med syftet att årligen göra prisöversyn av befintliga produkter och säkerställa att föreslagna prisökningar inte överstiger nio procent. Kommittén granskar också prissättningen av nya produkter genom att antingen jämföra med priset på befintliga behandlingar för samma medicinska diagnos eller genom att jämföra med ett så liknande läkemedel som möjligt.

Av kommersiella skäl vill dock företaget inte publicera en årlig uppdatering av sin läkemedelsprissättning.

Utöver detta uppger Bausch att de i Nordamerika, där majoriteten av deras försäljning sker, har patientstödsprogram för de flesta av sina läkemedel, inklusive alla specialistläkemedel.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Bausch baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Bayer om bristande kvalitet och säkerhet

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Bayer AG

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Bristande kvalitet och säkerhet

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Bayer är ett multinationellt kemi- och läkemedelsföretag som har varit inblandat i flera rättsvister angående negativa hälsoeffekter kopplade till tre av deras läkemedelsprodukter. Ett av läkemedlen har tagits bort från alla marknader.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att Bayer ska ha lämpliga system på plats för att identifiera och kommunicera sina produkters biverkningar till myndigheter, sjukvårdspersonal och patienter. Bolaget ska säkerställa att klagomål från kunder granskas av en oberoende tredje part som kan utvärdera produktens kvalitet och säkerhet i förhållande till klagomålet.

Resultat

Dialogen med Bayer har varit framgångsrik och målen har uppnåtts. Etikrådet inledde dialogen med bolaget i januari 2019. Bayer har förklarat sina processer för forskning och utveckling av nya produkter och beskrivit alla fyra faser av sina kliniska studier.

Inför lanseringen av en ny produkt använder bolaget ett säkerhetslednings-team, bestående av specialister utanför forsknings- och utvecklingsgruppen, för att granska all tillgänglig klinisk data. Om potentiella problem uppmärksammas som inte kan åtgärdas på ett tillfredsställande sätt kan lanseringen skjutas upp eller till och med avbrytas.

Under dialogens gång har Bayer ökat sin transparens och gjort data från sina kliniska studier tillgängligt för hälso- och sjukvårdspersonal och allmänheten, utöver de lagstadgade kraven.

Bolagets globala säkerhetsövervakningsavdelning samarbetar med tillsynsmyndigheter i hela världen efter att en ny produkt lanseras. Aktuell säkerhetsinformation sammanställs i Post Authorisation Safety Studies (PASS) som läggs in i EU:s PASS-register.

Bayer har också etablerat en självständig Sustainability Advisory Council (SAC)

med externa experter som ska vidareutveckla företagets hållbarhetsstrategi.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Bayer baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen rörande detta med bolaget.

Avslutad dialog

Dialog med BMW om affärsetik

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: BMW Group

Land: Tyskland

Område: Affärsetik

Dialog om: Kartellbildning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I oktober 2017 inspekterade Europeiska Kommissionen (EC) BMW Group:s (BMW) kontor som del av en undersökning angående eventuell olaglig samverkan mellan tyska bilproducenter.

I september 2018 öppnade EC en officiell utredning av Daimler, BMW och Volkswagen (samt dess dotterbolag Audi och Porsche) för eventuellt brott mot kartellbildningsregler.

Den 8:e juli 2018 dömdes alla involverade företag skyldiga till samverkan för att undvika konkurrens om utsläppsbegränsande teknologi som överskred de lagliga kraven, trots att effektiv teknik fanns tillgänglig.

Detta var första gången EC beslutade att samverkan kring teknisk utveckling ska ses

som en kartell. I beslutet drog EC tillbaka en del av de ursprungliga anklagelserna om kartellbrott.

BMW gick med på en uppgörelse och betalade böter på EUR 372 miljoner.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att BMW skulle klargöra omständigheterna kring bolagets eventuella medverkan i kartellverksamhet. Bolaget ombads påvisa att deras åtaganden inom compliance (regelefterlevnad) i tillräcklig utsträckning hade stöd i processer och praxis. BMW skulle också samarbeta med relevanta myndigheter för att tillåta EC att avsluta sin utredning.

Resultat

Dialogen med BMW har varit framgångsrik och målen uppnåts. I oktober 2021 fick BMW möjlighet att redogöra för sin ställning vad gäller EC:s undersökningsprocess och -resultat. Under mötet bekräftade BMW att deras juridiska compliancepolicy uttryckligen förbjuder avtal som förhindrar rättvis konkurrens. Bolaget har etablerat compliancesystem och -strukturer för hela BMW-koncernen, vilket lägger det yttersta ansvaret hos styrelsen.

2017 förstärkte BMW sitt compliancesystem med en IT-baserad process för

dokumentering och godkännande av olika utbytesaktiviteter med konkurrenter och försäljningspartners. Användning av detta system är obligatoriskt för BMW i hela världen. Efter incidenten lade företaget även till en ny aktivitetskategori i sitt system för att återspegla risken för kartellbildning.

BMW har samarbetat med berörda myndigheterna för att utreda brott mot kartellregler. Även om BMW gick med på en uppgörelse vidmakthåller de att de inte bröt mot konkurrensregler. De har dock uppdaterat sina compliancesystem för att kunna identifiera och hantera denna typ av risk i framtiden.

Avslutad dialog

Efter att Etikrådet tagit del av EC:s beslut samt baserat på de åtgärder BMW vidtagit har Etikrådet bedömt att dialogens mål uppnåts och därmed avsluta dialogen.

Etikrådet är medvetet om att BMW inte har adresserat ärendet ur ett företagskulturellt perspektiv, vilket kan exponera bolaget för flera affäretiska risker. Etikrådet kommer återuppta dialogen med BMW om företagskultur om det uppkommer nya, allvarliga affärsetiska incidenter.

Avslutad dialog

Dialog med Corteva om produktrelaterade incidenter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Corteva Inc

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Produktrelaterade incidenter

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Corteva bildades i juni 2019 efter avknoppning från bolaget DowDuPont. Corteva åtog sig det juridiska ansvaret kopplat till produktion och användning av bekämpningsmedel som innehåller klorpyrifos. På grund av detta ansvar bedöms bolaget ha hög risk för att involveras i framtida rättstvister om användandet av klorpyrifos och dess påstådda miljö- och hälsoeffekter. Klorpyrifos har förbjudits både i EU och i delar av USA.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att Corteva förklarar hur de förbereder sig på att hantera eventuella framtida rättsfall kopplade till produkter som innehåller klorpyrifos. Corteva skulle också påvisa de förändring-

ar de gjort i sin forsknings- och produktutvecklingsprocess för att minska potentiella negativa hälso- och miljöeffekter av sina framtida produkter.

Resultat

Dialogen med Corteva har varit framgångsrik och målen uppnått. Corteva har under dialogen bekräftat i ett pressmeddelande från 2019 att produktionen av klorpyrifos skulle upphöra i slutet av april 2020, med undantag för en avtalsenlig skyldighet, fram till december 2020, till ett tidigare dotterbolag.

Corteva hade även potentiella juridiska tvister kopplade till per- och polyfluoroalkylsubstanser (PFAS) – kemikalier som står i centrum för ett antal rättegångar både i USA och internationellt. Corteva har förtydligat sina avtalsskyldigheter för PFAS och betonade att många av de pågående rättsfallen har att göra med produkttyper som varken de eller dess föregångare, DowDuPont, har producerat.

Corteva beskriver hur de utvärderar nya och befintliga produkter för att se till att de inte riskerar att påverka miljö eller hälsa negativt. Processen tar hänsyn till bland annat påverkan på vatten, jord, och luft samt hållbar produktion (inklusive bioackumulering) och markanvändning.

Produkter som inte uppfyller kraven tas ur produktion, vilket kan förklara produktionsstoppet av vissa kemikalier, bland annat klorpyrifos.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Corteva baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Daimler om affärsetik

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad
Bolag: Daimler AG
Land: Tyskland
Område: Affärsetik
Dialog om: Kartellbildning
Utveckling i år: ▲
Uppnådda steg i dialogen:

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att Daimler klargjorde om de medverkade i någon ytterligare överträdelse av kartellreglerna och att de påvisade att deras åtaganden inom compliance (regelefterlevnad) hade tillräckligt stöd i processer och praxis. Daimler skulle också samarbeta med myndigheter för att tillåta EC att avsluta sin utredning.

Resultat

Dialogen med Daimler har varit framgångsrik och målen uppnått. Efter utredningens

slut fick bolaget möjlighet att redogöra för sitt ställningstagande gällande utredningens process och resultat.

Daimler beskrev sin ansvarsstruktur inom compliance samt sitt centraliserade hanteringssystem för compliance, och styrelsens engagemang i frågan betonades. Daimler har förbättrat complianceutbildningen för sin personal inom forskning och utveckling för att de ska förstå implikationerna av EC:s beslut. Bolagets ingenjörer och utvecklare har medvetandegjorts om vikten av att känna igen

kartelldynamik även utanför ramarna för prissättning och marknad.

Att Daimler agerade visselblåsare, så att EC kunde utreda kartellbildning, visar att bolaget har fungerande verktyg på plats mot kartellverksamhet. Bolaget har också förbättrat och anpassat sina compliance-system i samråd med EC.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Daimler baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Bakgrund

I september 2018 inledde Europeiska Kommissionen (EC) en officiell utredning av Daimler, BMW och Volkswagen (samt Volkswagens dotterbolag Audi och Porsche) för ett eventuellt brott mot kartellregler.

Den 8:e juli 2018 dömdes alla involverade bolag skyldiga till samverkan för att undvika konkurrens om utsläppsbegränsande teknologi som överskred de lagliga kraven, trots att effektiv teknik fanns tillgänglig.

Detta var första gången EC beslutade att samverkan kring teknisk utveckling ska ses som en kartell. Daimler erkände sin inblandning och avslöjade kartellens existens för EC, vilket ledde till att de fick full immunitet och undvek böter.

Avslutad dialog

Dialog med Volkswagen om negativ påverkan på miljö och mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: Volkswagen AG

Land: USA

Område: Miljö

Dialog om: Aktiviteter som resulterat i negativ påverkan på miljö och mänskliga rättigheter.

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Volkswagen (VW) erkände sig skyldig till brott mot utsläppslagar i den så kallade Dieselgate-skandalen.

Mellan 2008 och 2015 använde VW en olaglig programvara i 11 miljoner dieselfordon för att kringgå amerikanska miljöbestämmelser om utsläpp av kväveoxid.

Sedan 2016 har bolaget betalat böter, återkallat fordon och nått uppgörelser med myndigheter och kunder för att begränsa de negativa effekterna på intressenter världen över.

Nyligen har även Europeiska Kommissionen (EC) bötfällt VW för att mellan 2009 och 2014 ha samverkat med BMW och

Daimler för att undvika att använda sig av den bästa tillgängliga teknologin för att minska kväveoxidutsläpp.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen var att VW skulle uppvisa att de har lämpliga riskhanteringssystem och interna kontroller samt att tillsynsstyrelsen har tillräckligt god tillsyn, oberoende och kompetens för att förhindra liknande överträdelser i framtiden. Ytterligare mål var att VW skulle arbeta för att förbättra sin företagskultur.

Resultat

Dialogen har varit framgångsrik och målen uppnåtts. Etikrådet inledde dialogen med VW om miljö- och konkurrensrättsregler 2015. VW har erkänt bristen på oberoende ledamöter i tillsynsstyrelsen och att det har varit en utmaning för dem att åtgärda detta effektivt. En oberoende compliance revisor meddelade 2020 att VW har lyckats förbättra sin styrning, riskhantering, och sina compliancefunktioner.

Dieselgate-skandalen har tvingat VW att omarbeta sin företagskultur. Bolaget har börjat applicera utsläppstester, förbättrat

utbildningen kring bolagets uppförandekod, ökat rapporteringen om sitt visselblåsar-system, uppmuntrat anställda att tala fritt, och implementerar ESG-anknuten ersättning för både topp- och mellanchefer. Tillsynsstyrelsens oberoende bedömer dock Etikrådet skulle kunna vara större.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att VW baserat på bolagets samarbete med myndigheter och initiativ inom intern compliance och företagskultur har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Avslutad dialog

Dialog med Goldman Sachs om mutor och korruption

Bakgrundsfakta

Status dialog: Avslutad

Bolag: The Goldman Sachs Group Inc

Land: Malaysia

Område: Affärsetik

Dialog om: Mutor och korruption

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I november 2018 erkände sig en tidigare ordförande för The Goldman Sachs Group Inc (GS) i Sydostasien skyldig till medverkan i penningtvätt och korruptionsbrott.

I oktober 2020 erkände sig ett asiatiskt dotterbolag till GS skyldigt till korruptionsbrott i samband med att USD 1 miljard betalats i mutor till statliga tjänstemän från Malaysia och Abu Dhabi. GS ingick ett avtal om uppskjutet åtal med The US Department of Justice (DOJ) i oktober 2020, vilket avstannade brottsutredning av bolaget.

Under senare delen av 2020 gick GS med på en koordinerad uppgörelse om USD 2,9 miljarder med flera myndigheter världen över.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att GS ska implementera systematiska kontroller kring

affärsetik, korruption och mutor, samt rapporterar om dessa kontroller.

Resultat

GS har förbättrat sin rapportering kring affärsetik och företagskultur. Det finns nu ett antal processer som hanterar affärsetiska situationer. Styrelsen övervakar processerna och särskilda kommittéer arbetar med affärsetiska risker.

GS har också förändrat sitt incitamentsramverk för att ta med företagskultur i beräkningen.

I oktober 2020 publicerade bolaget ett dokument som sammanställer de steg som tagits för att förstärka hanteringen av Anti-money laundering (AML) och KYC Know Your Customer (KYC). Dokumentet presenterar också en strategi för att hantera problemen och ett antal förbättringar inom bolagetss styrning, ett anställnings- och utbildningsprogram med fokus på AML, och redogörande för deltagande i branschorganisationer med fokus på AML.

Avslutad dialog

Etikrådet bedömer att Goldman Sachs baserat på dessa initiativ har uppnått målen och har därmed avslutat dialogen.

Pågående dialog

Dialog med Rio Tinto om ursprungsbefolknings rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Rio Tinto Ltd.

Land: Australien

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Ursprungsbefolknings rättigheter

Utveckling i år: ►

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Rio Tinto är ett av världens största diversifierade gruvbolag. I maj 2020 förstörde Rio Tinto två forntida urfolksgrottor vid Juukan Gorge i västra Australien, på landområden som traditionellt tillhör de aboriginska folken Puutu Kuntj Kurrama och Pinikura (PKKP).

Förstörelsen ägde rum för att få tillgång till åtta miljoner ton högkvalitativ järnmalm. Även om exploateringen var laglig och i enlighet med avtalen mellan Rio Tinto och PKKP, fick händelsen starka motreaktioner från allmänheten och aktieägarna. Den förstörda platsen visade sig vara av stor arkeologisk betydelse i Australien och av unik betydelse för PKKP.

Rio Tinto erkände att de gjort fel och medgav även att processen för att få PKKP:s sam-

tycke att förstöra grottorna varit bristfällig.

I september 2020, som svar på påtryckningar från intressenter, avgick bolagets VD och två andra ledande befattningshavare. En parlamentarisk utredningen av händelsen inleddes i oktober 2020.

Under det senaste decenniet har Rio Tinto varit involverad i flera andra kontroverser rörande relationer med lokalsamhällen runt om i världen.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Rio Tinto kommer överens om en ersättning till PKKP.

Bolaget bör även se till att de återuppbygger sina relationer med PKKP och inför lämpliga mekanismer för goda samhällsrelationer i hela sin verksamhet som säkerställer att lokalbefolkning får ta del av viktig information i god tid. Bolaget ska tillse att dess "community relations" avdelning är fullt integrerad i verksamheten för att säkerställa att alla operativa beslut fattas i samråd med dem.

Målet är att förhindra liknande incidenter i framtiden.

Resultat

Ett viktigt framsteg för Rio Tinto under 2021 var att de publicerade en rapport om

sitt arbete rörande lokalsamhällen och sociala frågor, ett arbete som har fokuserat på att förbättra hanteringen av kulturarvsplatser, att återställa stenformationerna vid Juukan, samt att förbättra avtalen med de traditionella landägarna i västra Australien.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med Rio Tinto under 2022 för att bland annat övervaka de åtgärder och den kompensation de åtar sig för förstörelsen av Juukan Gorge, och på Rio Tintos utveckling av sitt ledarskap och integrerade beslutsfattande vid förvaltningen av kulturarv.

Pågående dialog

Dialog med POSCO om dess kopplingar till aktörer som agerar i strid mot mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Posco Coated & Color Steel

Land: Myanmar

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Engagemang med aktörer som strider mot mänskliga rättigheter

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Ett helägt dotterbolag till POSCO, Posco Coated & Color Steel (POSCO C&C), har anmälts till OECD:s nationella kontaktpunkt i Sydkorea eftersom bolaget, genom kommersiell anknytning till Myanmar:s militär, kan kopplas till grova brott mot mänskliga rättigheter.

Denna koppling har även lyfts fram i en FN-rapport från 2019. Enligt FN-rapporten är militären ansvarig för allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter genom

bland annat mord, tortyr och förföljelser av folkgruppen Rohingya.

POSCO har genom POSCO C&C två samägda bolag med The Myanmar Economic Holding Limited (MEHL). MEHL har finansiella kopplingar till medlemmar av Myanmar:s militär.

Sedan militären tog över makten genom en statskupp 2021 i Myanmar, har risken för att POSCO kan associeras till kränkningar av mänskliga rättigheter ökat.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att POSCO genomför due-diligence för mänskliga rättigheter av sin verksamhet i Myanmar och säkerställer att alla finansiella transaktioner till MEHL upphör.

Resultat

I augusti 2021 meddelade POSCO sin intention att avbryta affärsrelationen med MEHL. POSCO har rapporterat att de överväger att förvärva samtliga MEHL:s aktier i de två samägda bolagen. Inga utdelningar har betalats till MEHL sedan 2017.

POSCO har åtagit sig att genomföra due-diligence av mänskliga rättigheter i sin verksamhet i Myanmar för att säkerställa efterlevnad av POSCO-gruppens standard vad gäller mänskliga rättigheter.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med POSCO under 2022.

Pågående dialog

Dialog med Hikvision om mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Hangzhou Hikvision

Land: Kina

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Övervakningssystemens påverkan på mänskliga rättigheter

Utveckling i år: ►

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Hikvision är världens största tillverkare av videoövervakningsutrustning. Bolaget bedöms vara delaktigt i kränkningar av mänskliga rättigheterna genom deras försäljning av teknologi till kinesiska statliga projekt i Xinjiang-provinsen. Dessa projekt har bland annat övervakat den uiguriska muslimska minoriteten i Xinjiang.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Hikvision ska vidta åtgärder för att se till att deras övervakningsprodukter och tjänster inte bidrar till kränkningar av mänskliga

rättigheter. Bolaget ska implementera en due-diligence process för mänskliga rättigheter i enlighet med internationellt accepterade standarder. Bolaget ska också öka sin transparens vad gäller rapportering kring frågor om mänskliga rättigheter.

Resultat

Hikvision anser att deras policyer följer riktlinjerna för mänskliga rättigheter. Bolaget har inrättat en klagomålsmekanism som inkluderar mänskliga rättigheter. Hikvision har tillkännagivit att deras Global Advisory Committee kommer att ansvara för att ge vägledning om mänskliga rättigheter.

Bolaget arbetar med att se över sin process för hur de etablerar nya projekt för att bli bättre på att förutse eventuella problem relaterade till kunders planerade användning av bolagets produkter.

Nästa steg

Hikvisions due-diligence för mänskliga rättigheter och dess handlingsplan för att ta itu med dess exponering mot mänskliga rättighetsrisker är fortfarande till stor del oklar. Etikrådet och bolaget har kommit överens att fortsätta dialogen under 2022.

Pågående dialog

Dialog med Adani Ports & SEZ om kopplingar till aktörer som agerar i strid mot mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Adani Ports & Special Economic Zone

Land: Myanmar

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Engagemang med aktörer som strider mot mänskliga rättigheter.

Utveckling i år: ►

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I maj 2019 undertecknade Adani Ports and Special Economic Zone (Adani Ports & SEZ) helägda dotterbolag, Adani Yangon International Terminal Co, ett avtal med The Myanmar Economic Corporation (MEC) om att bygga en containerterminal i Yangon.

I augusti 2019 publicerades en FN-rapport som beskrev kopplingarna mellan MEC och Myanmar militär. FN-rapporten beskrev hur MEC varit en källa för finansiering av militären. Enligt rapporten var militären ansvarig för allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter mot folkgruppen Rohingya.

I mars 2021 anklagades Adani Ports & SEZ för medverkan till brott mot mänskliga rättigheter genom bolagets kommersiella kopplingar till Myanmar militär.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Adani Ports & SEZ ska utveckla en övergripande strategi för mänskliga rättigheter och att due-diligence för mänskliga rättigheter ska genomföras av dess verksamhet i Myanmar.

Resultat

I september 2021 meddelade Adani Ports & SEZ att de kommer att lämna Myanmar på grund av den förhöjda risken kring mänskliga rättigheter och att det är planerat att ske i mitten av 2022.

Nästa steg

Dialogen kommer att fokusera på uppföljning av Adani Ports & SEZ:s planer att lämna landet och att detta sker på ett ansvarsfullt sätt.

Pågående dialog

Dialog med Amazon om arbetsplatsolyckor, arbetsrätt och föreningsfrihet

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Bolag: Amazon

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Arbetsplatsolyckor, arbetsrätt och organisationsfrihet

Utveckling i år: ▼

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Under de senaste åren har Amazon haft återkommande hälso- och säkerhetsproblem inom sin verksamhet.

Under 2020 granskades bolaget för sin hantering av anställdas hälsa, inklusive social distansering, sjukfrånvaro och säkerhetsåtgärder under covid-19 pandemin. Dessa frågor är än mer angelägna då det finns en historik av dödsfall och allvarliga skador bland anställda.

Amazons inställning till facklig verksamhet och anställdas organisations-

och mötesfrihet har lagts till som ett ytterligare fokusområde.

I april 2021 anmäldes Amazon i USA för att ha förhindrat ett opartiskt fackligt val vid ett distributionscenter i Alabama. Klagomålet gör gällande att Amazon använt flera strategier för att förhindra facklig verksamhet, så som upprepade hot, omplacering av fackligt anslutna anställda i syfte att isolera kollegor från varandra samt att pressa arbetare till att rösta under övervakning.

Sedan februari 2020 har minst 37 anmälningar i 20 amerikanska städer skett mot Amazon på grund av förhindrande av organisationsfrihet eller bildande av fackföreningar.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Amazon ska vidta åtgärder för att förstå de hälso- och säkerhetsrisker som arbetstagarna utsätts för. Bolaget bör införa lämpliga förbättringar i sina policyer för hälsa och säkerhet och i sina rutiner för att proaktivt minska riskerna och skapa en bättre arbetsmiljö.

Amazon bör även öka transparensen om utvecklingen inom hälsa och säkerhet

och överväga att ta in en tredje part för att utvärdera ledningssystemet.

Vad gäller föreningsfrihet bör Amazon se till att det inte förekommer något förhindrande av fackföreningsverksamhet inom bolaget och försäkra att fackföreningsval sker på ett rättvist och opartiskt sätt. Amazon ska kunna visa hur dess globala principer för mänskliga rättigheter, med referenser till ILO standarder och organisationsfrihet, implementeras i hela organisationen.

Resultat

Dialogens resultat under 2021 har varit begränsade. Bolaget har tvekat att återuppta dialogen under 2021 och frågan om föreningsfrihet har ännu inte diskuterats. Amazon har uppmuntrats att fortsätta de åtgärder, som påbörjades 2020, för att förbättra sin sociala rapportering och inkludera mer information om relevanta personalrelaterade mål och statistik över resultat.

Under 2021 har Amazons sociala rapportering utvecklats positivt. Både hållbarhetsrapporten från juni 2021 och information som delgivits i blogginlägg understödjer bolagets uttalanden om arbetet med

mänskliga rättigheter, hälsa och säkerhet genom revision och mätningar.

Amazons rapportering om hälsa och säkerhet lägger fortsatt fokus på stora investeringar i material, teknologi och programmering. Till exempel rapporterade Amazon att de spenderade USD 11,5 miljarder under 2020 på hälso- och säkerhetsåtgärder relaterade till covid-19. Bolaget har formulerat ett nytt mål att minska antalet olyckor med 50 procent till 2025. Målet är ett steg i rätt riktning, men det finns en tydlig brist på rapportering av mängden olyckor som sker.

I frågan om föreningsfrihet tar Amazon ställning genom att säga att de respekterar sina anställdas rätt till föreningsfrihet och att de rapporterar om utfallet av den kontroversiella fackliga verksamheten i Alabama. Amazon redogör dock inte för hur stor andel av arbetsstyrkan som omfattas av kollektivavtal och bolaget berör inte de anmälningar som gjorts.

Nästa steg

Fokus kommer även i fortsättningen att ligga på Amazons rapportering av nyckeltal, prioriteringar och målsättningar för att förstå i vilken utsträckning deras metoder fungerar. Fokus kommer också vara att identifiera möjligheter till förbättring för att undvika återkommande arbetskraftsrelaterade problem.

Pågående dialog

Dialog med Bunge om avskogning

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Bunge Ltd.

Land: Brasilien

Område: Miljö

Dialog om: Avskogning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Bunge har sin bas i USA och med verksamhet inom jordbruksprodukter. Bunge har under flera år kritiserats för sina kopplingar till avskogning, bland annat i Bolivia och Brasilien. Bolaget har åtagit sig att göra sin leverantörskedja helt avskogningsfri till 2025.

I mars 2021 rapporterades det att Bunge hade den högsta avskogningsrisken bland sina branschkollegor med verksamhet i Brasiliens Cerrado-region.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Bunge slutar handla soja från leverantörer som är direkt eller indirekt involverade i avskogningsaktivitet. Bunge ska implementera heltäckande åtgärder för att identifiera

leverantörer som inte efterlever kravet, använda sig av bästa tillgängliga praxis för att nå sina avskogningsåtaganden, samt rapportera regelbundet.

Resultat

Fokus i dialogen har legat på Bunges framsteg mot de uppsatta målen, hur bolaget kan öka spårbarheten och övervakningen av indirekta leverantörer samt hur de erbjuder ekonomiska incitament i leverantörskedjan för att uppmuntra till lösningar på avskogningsproblemet.

Bunge har gjort framsteg och övervakar nu 9 000 gårdar, en ökning från cirka 7 700 året innan, och 100 procent av produktionen från sina direkta leverantörer i Brasilien, en ökning från 91 procent året innan. Bunge har också påbörjat tredjepartsverifiering av gårdarnas spårbarhet.

Vad gäller Cerrado-området meddelade Bunge att de vid slutet av 2021 spårar och övervakar 50 procent av sina underleverantörer från regionen, vilket är mer än delmålet på 35 procent.

Nästa steg

För Cerrado-området är Bunges mål att spåra och övervaka 50 procent av sina underleverantörer från regionen innan slutet på 2022 (redan uppnått 2021) och 100 procent

innan 2025. För att spåra och övervaka resterande 50 procent av sina underleverantörer måste de engagera fler mindre gårdar, vilket förväntas vara en utmaning.

Större branschinitiativ kommer spela en viktig roll för att hitta en effektiv lösning på

avskogningsproblemet och Bunge verkar villigt att hitta lösningar i samarbete med branschkollegor.

Etikrådet fortsätter dialogen om Bunges planer för underleverantörer, ekonomiska incitament och andra vägar framåt.

Pågående dialog

Dialog med JBS om kartellbildning samt mutor och korruption

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: JBS

Land: USA

Område: Affärsetik

Dialog om: Kartellbildning samt mutor och korruption

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

I juni 2020 åtalades två chefer på ett av JBS dotterbolag (Pilgrim's Pride), inklusive en tidigare VD, för prifixning på kyckling i USA.

2017 inledde brasiliansk polis en stor utredning av korruption i landet där polisen inriktade sig på ett antal köttpackningsbolag, däribland JBS.

Flera chefer, däribland JBS VD och styrelseordförande, ingick därefter ett förlikningsavtal med åklagarna avseende korruptionshärvan och mutande av politiker.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att JBS klargör att de inte är inblandade i några

olagliga prisuppgörelser eller andra typer av kartellbildningar. Bolaget ska uppvisa stöd för detta i policyer och processer, visselblåsarskydd och ansvarstagande på styrelsenivå. Vidare bör JBS samarbeta fullt ut med myndigheterna i alla pågående utredningar.

Resultat

Efter den brasilianska korruptionsutredningen nådde JBS förlikning med myndigheterna.

Under de senaste fyra åren har JBS introducerat en mängd åtgärder. Bolaget har lanserat ett complianceprogram (regel-

efterlevnad), genomfört en omstrukturering av sin complianceavdelning, implementerat mjukvara för att automatisera sin due-diligence process, implementerat en visselblåsarfunktion och en compliancehemsida, introducerat ett antal policyer relaterade till affärsetik samt implementerat regelbunden utbildning för all personal och ledning.

Etikrådet anser att JBS har utvecklat sin hantering av frågor om mutor och korruption samt att vissa implementerade complianceinitiativ även förbättrar bolagets förmåga att hantera kartellproblematik. JBS:s offentliga rapportering

om kartellhantering är dock mycket begränsad.

Under 2021 har JBS anlitat en extern konsult för att uppgradera mjukvaran för due-diligence och anställda får regelbunden utbildning i antikorruption. JBS håller på att utveckla en ESG-portal som ska möjliggöra rapportering av ESG-relaterad information i realtid.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med JBS och följer upp bolagets fortsatta arbete med att uppnå dialogmålen.

Pågående dialog

Dialog med JBS om avskogning

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: JBS

Land: Brasilien

Område: Miljö

Dialog om: Avskogning

Utveckling i år: ▲

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

För att förhindra skövling av Amazonas skogar är boskapsuppfödning och odling av soja förbjudet i flera delar av Brasilien. JBS, en av världens största köttproducenter, har skärpt kontrollen och aktivt uteslutit direkta leverantörer i dessa områden. Att utöka dessa processer även till indirekta leverantörer har dock visat sig vara en utmaning. Den brasilianska miljöskyddsmyndigheten (IBAMA), som övervakar JBS boskapshandel, har upprepade gånger bötfällt olika enheter av bolaget för att ha brutit mot inköpsförbud.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att JBS slutar att köpa nötkreatur, kött och/eller djurfoder från leverantörer som antingen

direkt eller indirekt är involverade i olaglig avskogning. Bolaget bör utveckla och implementera omfattande åtgärder för att identifiera leverantörer som inte uppfyller kraven. Dessutom bör JBS intensifiera samarbetet med andra relevanta intressenter för att minska avskogningen.

Resultat

JBS arbetar för att hitta lösningar på att hantera utmaningen med due-diligence för sina indirekta leverantörer i Amazonas. Etikrådet anser att ett spårningssystem för hela den brasilianska boskapssektorn är nödvändigt för en långsiktig lösning på problemet.

JBS har åtagit sig att eliminera avskogning i Amazonas ur sin leverantörskedja, även från indirekta leverantörer, innan 2025, och i resten av Brasilien innan 2030.

JBS har en policy för ansvarsfull råvaruupphandling och har skrivit under The Cattle Moratorium där de ålägger sig att inte köpa nötkött med kopplingar till avskogning. Utöver avskogning innefattar bolagets kontrollprocess av leverantörer även tvångsarbete, miljöskydd, och ursprungsbefolkningars rättigheter. JBS har uteslutit fler än 9 000 gårdar ur sin leverantörskedja och de är beredda att utesluta ännu fler.

JBS har aktivt propagerat för en branschomfattande lösning på avskogningsproble-

met. Deras process för leverantörsgranskning förlitar sig delvis på data från IBAMA, och de deltar i initiativet "Beef on Track" som engagerar flera intressenter.

Trots att det finns ett regelverk har det varit svårt att implementera. Regelverket når inte fram till indirekta leverantörer på ett tillfredsställande sätt och JBS får ingen verifiering av sina leverantörers underleverantörer. De direkta leverantörerna har visat sig ovilliga att uppvisa transparens och anger konkurrens som anledning till detta. Det är ännu inte praxis inom branschen att efterfråga information om indirekta leverantörer från förstahandsleverantörer.

Under 2021 fortsatte JBS att ta fram en plattform som jämför information om bolagets leverantörer med data om boskapstransport. Plattformen bygger på blockchainteknologi för att försäkra att leverantörernas information förblir konfidentiell och kan komma åt på ett säkert sätt. Samtliga av bolagets direkta leverantörer måste bli medlemmar på plattformen innan slutet av 2025.

Nästa steg

Etikrådet fortsätter dialogen med JBS och följer upp bolagets fortsatta arbete med att uppnå dialogmålen.

Pågående dialog

Dialog med Johnson & Johnson om produktrelaterade incidenter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Johnson & Johnson

Land: USA

Område: Mänskliga rättigheter

Dialog om: Produktrelaterade incidenter

Utveckling i år: ►

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Johnson & Johnson (J&J), världens största och mest diversifierade hälsovårdsföretag, har under åren stämts åtskilliga gånger angående säkerheten och kvaliteten på sina produkter.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att J&J ökar sin transparens och rapportering kring produktinformation och -säkerhet.

Resultat

J&J har förbättrat sina strukturer för styrning och rapportering och har omstrukturerat sin kvalitetspolicy samt fortsatt förbättra sin rapportering kring kvalitet och säkerhet. Bland annat har J&J bekräftat

hur de utför produkttester med anledning av anklagelserna om att deras talkprodukter innehåller asbest. De har också beskrivit de styrningsstrukturer som finns på plats för att tillse produktkvalitet och förebygga liknande situationer i framtiden.

Etikrådet har i dialogen betonat vikten av bättre information om de processer som bör gälla brett på J&J:s produktutbud. Detta inkluderar information om standardrutiner avseende problem med produkt-

kvalitet, transparens kring kliniska studier, statistik om klagomål, utvärdering av ledningen och deras process för kvalitetsplanering.

Vad gäller J&J:s talkprodukter finns en oro att de begränsar sitt ansvar genom att överlåta dessa produkter på en annan enhet. Etikrådet har också uppmanat bolaget att dra tillbaka sina talkbaserade produkter till fördel för ersättningsprodukter med annat innehåll.

Nästa steg

J&J förväntas tillhandahålla information som ger en översikt av deras policyer kring kvalitet och säkerhet. Processer finns på plats, men det finns begränsade detaljer kring hur de implementeras. Dialogen kommer därför fortsätta om detta, vilket blir en utmaning på grund av bolagets breda utbud av produkter.

Etikrådet kommer också fortsätta att uppmana bolaget till ökad transparens och rapportering.

Pågående dialog

Dialog med Norilsk Nickel om läckor, spill och föroreningar – inverkan på miljö och mänskliga rättigheter

Bakgrundsfakta

Status dialog: Pågående

Bolag: Norilsk Nickel

Land: Ryssland

Område: Miljö

Dialog om: Läckor, spill och föroreningar –
Inverkan på miljö och mänskliga rättigheter.

Utveckling i år: ►

Uppnådda steg i dialogen:

Bakgrund

Norilsk Nickel (Nornickel) är en rysk producent av bas- och ädelmineraler med verksamhet främst i Ryssland.

I maj 2020 kollapsade en bränsletank, som ägs av ett av Nornickels dotterbolag, vilket ledde till att cirka 21 000 ton dieselbränsle läckte ut. Systemet som skulle ha varit på plats för att förhindra detta visade sig vara otillräckligt och bränslet spreds till omgivande mark och vattendrag runt staden Norilsk i den arktiska delen av Ryssland. Utsläppet förorenade ett 350 kvadratkilometer stort område av den sibiriska tundran.

Ryska myndigheter har utfärdat böter på USD 2,1 miljarder.

Mål för dialogen

Etikrådets mål för dialogen är att Nornickel ska vidta lämpliga åtgärder för att begränsa utsläppet och förhindra ytterligare skador på miljön. Bolaget ska se till att de har underhålls- och övervakningsprocesser på plats för att hantera riskerna i sin infrastruktur, inklusive den risk som smältande permafrost utgör.

Resultat

Spridningen av utsläppet har begränsats och en storskalig sanering har genomförts.

En oberoende granskning beställdes av styrelsen för att utvärdera de faktorer som bidrog till incidenten. Granskningen fann att brister i tankens konstruktion var orsaken till att den kollapsade och att markförhållandena var försvagade på grund av smältande permafrost. Bolagets metod för riskbedömning och övervakning konstaterades också vara otillräckliga, liksom beredskapsresurserna vid en nödsituation.

I offentligt publicerade rapporter meddelar Nornickel att de fortsätter att jobba

med de brister som uppdagats i deras infrastruktur och risköversyn. Bolagets sätt att ta sig an dessa problem är nu mycket mer systematiskt än tidigare.

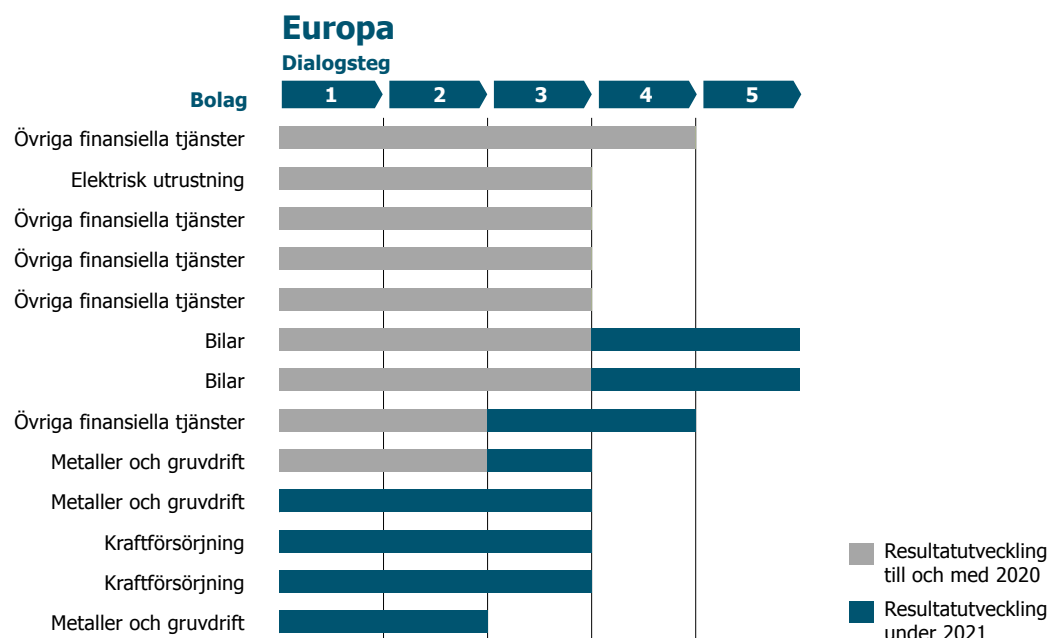
Nästa steg

Etikrådet fortsätter att övervaka Nornickels framsteg vad gäller hantering av de risker som permafrostsmältning och bolagets äldre infrastruktur medför. Etikrådets bedömning är att bolaget vidtagit lämpliga saneringsåtgärder för att ta itu med den miljöpåverkan som utsläppet orsakat.

Resultatutveckling enligt fem steg för reaktiva dialoger – Europa

85 reaktiva bolagsdialoger arbetade Etikrådet med vid årets slut. Nedan visas den resultatutveckling som bedömts ha skett i respektive dialog enligt de fem steg en reaktiv dialog följer. En framgångsfaktor för en påverkansdialog är att dialogen förs i förtroende. Därför har Etikrådet valt att inte ha med bolagsnamn nedan och redovisar respektive bolagsdialog enligt vilken bransch bolaget verkar inom.

Resultatutvecklingen i en dialog följs upp enligt fem steg

1. Initial kontakt
2. Upprätta dialog
3. Bolaget gör en utfästelse
4. Bolaget utvecklar en strategi
5. Bolaget är igång med implementering

Arbetet med en ny dialog inleds med en analys av bolaget och den aktuella kränkningen. Baserat på denna analys formuleras dialogens mål och strategi. Därefter tas den initiala kontakten med bolaget vilket motsvarar steg 1. Initial kontakt. Antalet bolag som nått steg 1 under året i graferna på följande sidor inkluderar både de nya dialoger som anges i tabell på sid 6, och dialoger där arbetet påbörjats år 2020 men som ännu inte hade nått steg 1 vid årsskiftet.

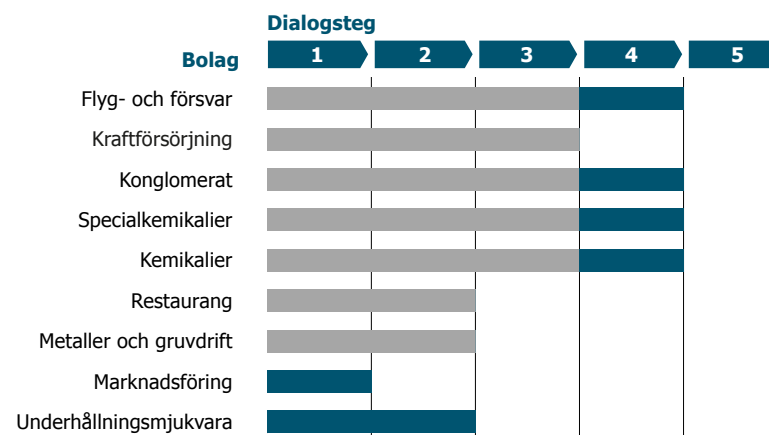
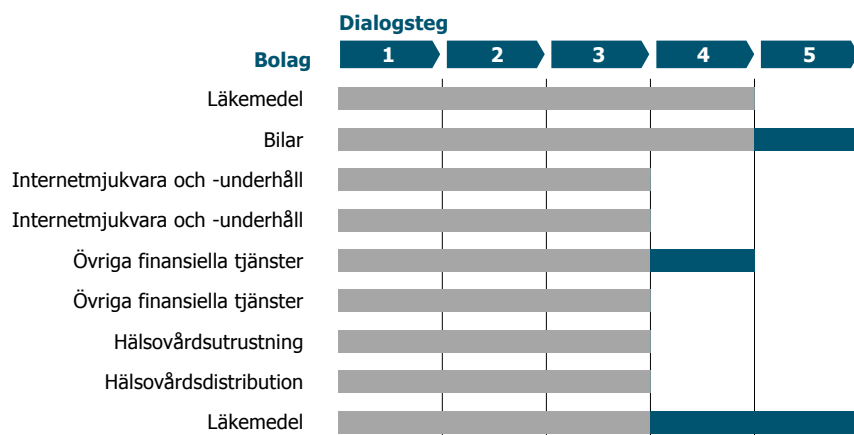
Resultatutveckling enligt fem steg för reaktiva dialoger – USA och Kanada

USA och Kanada

■ Resultatutveckling till och med 2020

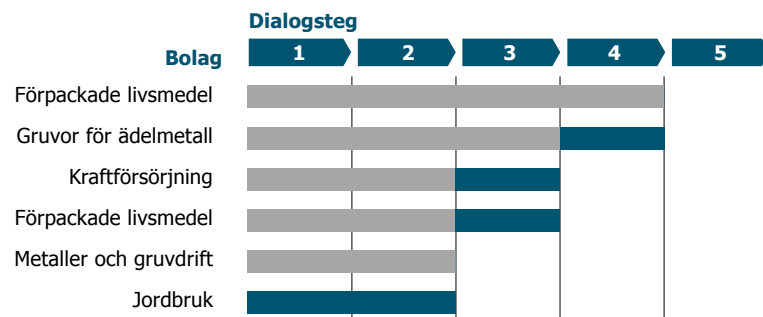
■ Resultatutveckling under 2021

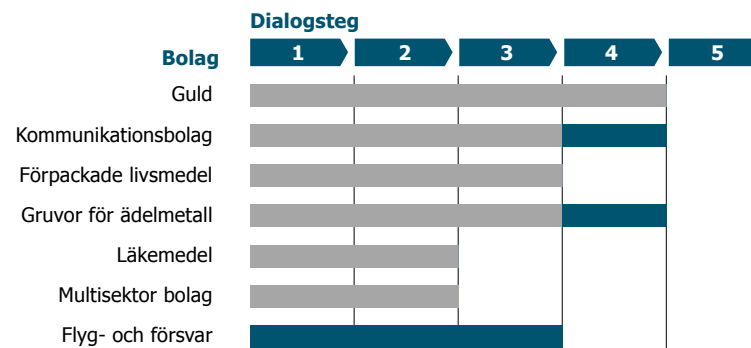
Resultatutveckling enligt fem steg för reaktiva dialoger – Latinamerika och Afrika/Mellanöstern

Latinamerika

Afrika / Mellanöstern

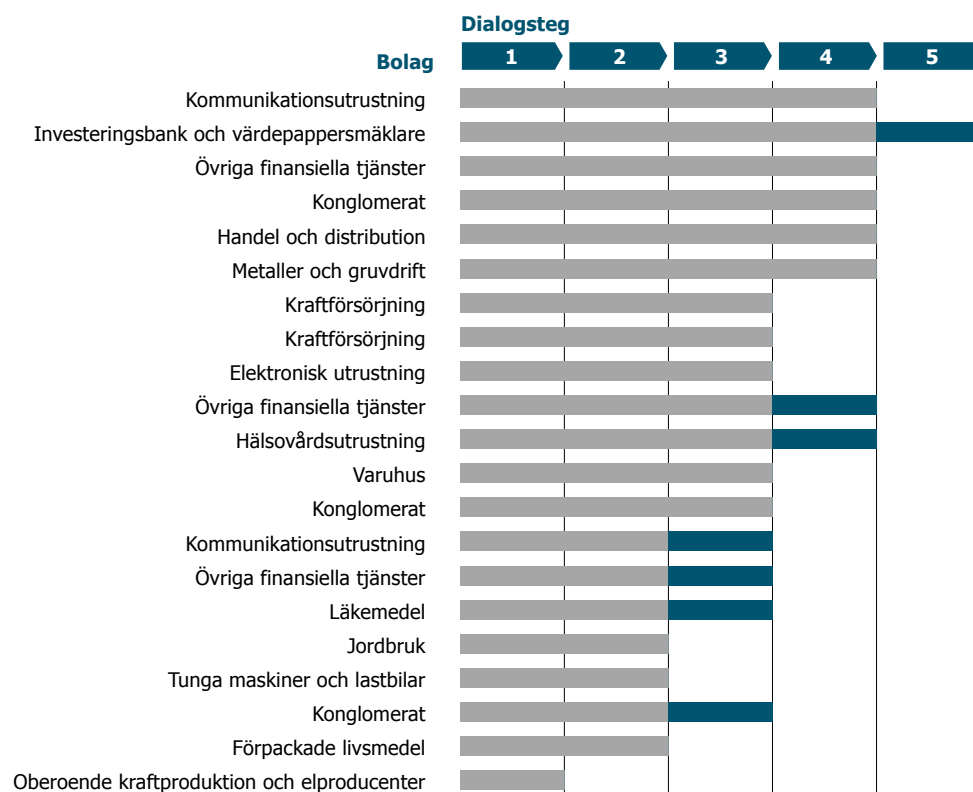
■ Resultatutveckling till och med 2020

■ Resultatutveckling under 2021

Resultatutveckling enligt fem steg för reaktiva dialoger – Asien/Oceanien

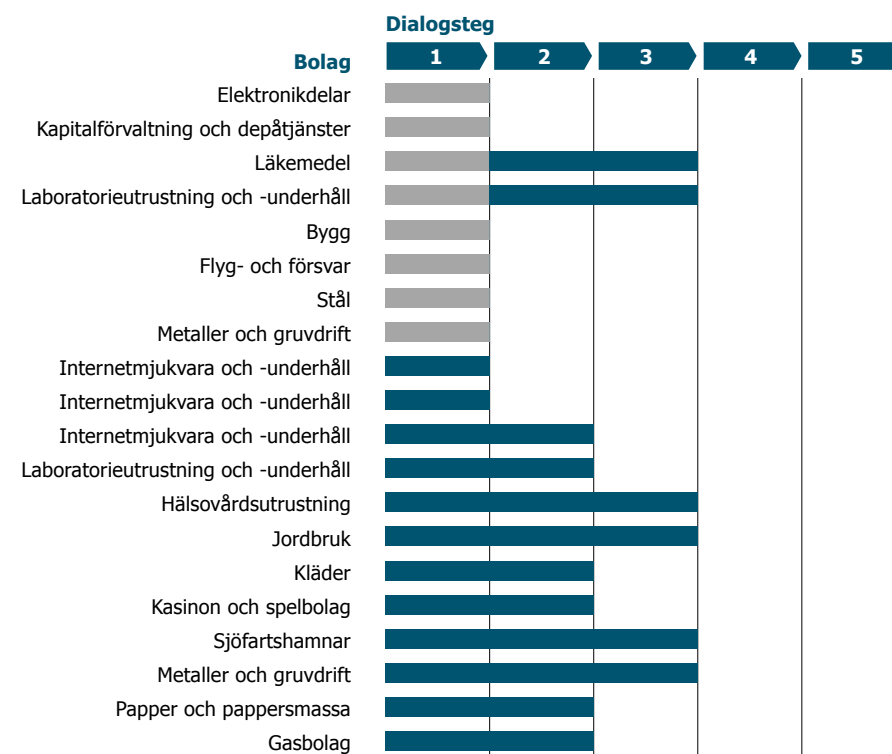

Asien / Oceanien

Resultatutveckling till och med 2020

Resultatutveckling under 2021

Ledamöter i AP-fondernas etikråd

Peter Lundkvist

Ordförande 2021 och ledamot sedan 2014. Ägarstyrningsansvarig AP3.

Pia Axelsson

Ordförande 2022 och ledamot sedan 2012. Senior hållbarhetschef AP4.

Ossian Ekdahl

Ledamot sedan 2007. Chef Ägaransvar AP1.

Magdalena Håkansson

Ledamot sedan 2019. Hållbarhetschef AP1.

AP-fondernas etikråd

Lil Larås Lindgren

Ledamot sedan 2014. Kommunikationschef AP3.

Åsa Mossberg

Ledamot sedan 2021. Senior hållbarhetsstrateg AP2.

Jan Peterson

Ledamot sedan 2021. Senior portföljförvaltare AP4.

John Howchin

Generalsekreterare åren 2010–2021. Avgick i december 2021.

Beatrice Falk

Projektkoordinator från 2022. Kontakt info@councilonethics.org

Del av inkomstpensionssystemet

AP-fondernas etikråd bildades 2007 på initiativ av Första, Andra, Tredje och Fjärde AP-fonderna. Etikrådets roll är att genom dialog bidra till att hållbarhetsarbetet i utländska börsnoterade företag utvecklas. De fyra AP-fondernas uppdrag är att förvalta det allmänna inkomstpensionssystemets buffertkapital. Sedan 2001, då dagens pensionssystem sjösattes, har AP-fonderna bidragit positivt till det allmänna pensionssystemets stabilitet och förvaltat buffertkapitalet med god värdeutveckling.

AP-fonderna bidrar till ett starkt svenskt inkomstpensionssystem genom att förvalta det allmänna pensionssystemets buffertkapital. Härifrån tas pengar för att täcka underskott i pensionsutbetalningarna. Underskott kan uppstå om det exempelvis finns demografiska generationsskillnader eller den ekonomisk tillväxten är svag. Pensionssystemet är byggt för att kunna hantera sådana händelser - det är därför buffertkapitalet finns. Genom långsiktig kapitalförvaltning ska AP-fonderna bidra till en positiv värdeökning av buffertkapitalet. Det bidrar till ett stabilt pensionssystem och säkerställer pensionsutbetalningar över tid för nuvarande och kommande generationer.

Uppdrag från riksdagen

AP-fondernas uppdrag från riksdagen är att skapa hög avkastning till låg risk åt dagens och morgondagens pensionärer och samtidigt bidra till inkomstpensionssystemets stabilitet.

Den 1 januari 2019 ändrades reglerna i Lagen om allmänna pensionsfonder (AP-fondslagen). Till exempel infördes ett nytt mål om att AP-fonderna ska bidra till en hållbar utveckling genom föredömlig förvaltning av tillgångarna. Målet ska uppnås genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande, utan att AP-fonderna gör avkall på målet om en hög avkastning över tid.

Pensionssystemets buffertkapital har över tid utvecklats väl tack vare AP-fonderna. Kapitalet har haft en god värdeutveckling och har ökat till att idag utgöra 16 procent av pensionssystemets tillgångar. Fyra AP-fonder med samma uppdrag, att förvalta varsin del av buffertkapitalet, sprider bland annat riskerna i pensionssystemet ("inte alla ägg i samma korg") och sporrar AP-fonderna till positiv konkurrens och utveckling. Det sistnämnda har bidragit till att AP-fondernas kapitalförvaltningar och ägande anses vara bland de ledande internationellt. AP-fondernas förvalt-

ningar utvärderas årligen av externa revisorer och genomgår även en särskild granskning av regeringen. En omfattande publik utvärderingsrapport publiceras årligen och överlämnas till riksdagen.

AP-fondernas etikråds uppdrag

Etikrådet strävar efter att påverka företag globalt till att förbättra sitt hållbarhetsarbete. Det gäller miljö-, sociala- och bolagsstyrningsaspekter som är viktiga för människor, samhällen och för företagens egna värdeskapande.

Genom dialoger och samtal engagerar sig Etikrådet både förebyggande och när det sker incidenter (reaktivt). Det faktum att företags verksamheter bedrivs på ett hållbart sätt bidrar både till företagets långsiktiga intjäningsförmåga och till långsiktig finansiell avkastning. Hållbara företag bidrar på lång sikt till bra investeringar. Det gynnar både pensionssystemet och pensionärerna.

Pensionärer

Inkomstpensionssystemet är ett fördelnings-system där årets inbetalda pensionsavgifter från de anställda används för att betala samma års pensioner till nuvarande pensionärer. För de som arbetar och betalar skatt görs en automatisk avsättning på 18,5 procent i pensionsavgift, varav 16 procent går till inkomstpensionssystemet och 2,5 procent till premiepensionen.

Pensionssystemet

Dagens pensionssystem har fungerat som avsett sedan starten 2001. Underskott uppstår i tider med stora pensionsavgångar (som har varit fallet sedan 2009) och prognoser visar på underskott fram till 2040. Låg arbetslöshet, hög nativitet, arbetskraftsmigration och Sveriges ekonomiska utveckling är några viktiga faktorer som har betydelse för att pensionerna ska utvecklas väl över tid. Läs mer om systemet på Pensionsmyndighetens webbplats www.pensionsmyndigheten.se.

Andra
AP-fonden

AP3 Tredje AP-fonden

Etikrådets historia

2007 startade AP-fonderna Etikrådet – ett ägarsamarbete med fokus på att driva ökad hållbarhet och positiv förändring i utländska företag genom dialog och engagemang.

2007

Etikrådet bildas. Etikrådets första rapport publiceras. Dialog förs med 14 företag. Redan under första året kan ett företag avföras från dialoglistan, eftersom målen för dialogen uppnås. Etikrådet reser till Kina för att lära sig mer om företags syn på samhällsansvar och skickar samtidigt ett tydligt budskap - det finns utländska investerare som är villiga att ta sitt ansvar som ägare.

2008

Målen för tre dialoger uppfylls exempelvis antar och implementerar franska Sodexo en policy för mänskliga rättigheter. Detta efter påtryckningar från Etikrådet med anledning av inhumana villkor på flyktinganläggningar i England. FN antar Konventionen om klusterammunition och Etikrådet rekommenderar uteslutning av nio företag, samtliga hemmahörande i länder som inte skrivit under konventionen och där det följaktligen finns lite utrymme för Etikrådet att påverka företagen.

2010

Etikrådet påverkar tillsammans med en grupp kanadensiska investerare gruvbolaget Goldcorp att genomföra en oberoende utvärdering av hur hänsyn tagits till mänskliga rättigheter vid Marlingruvan i Guatemala. Utvärderingen leder till att företaget vidtar ett stort

antal åtgärder för att förbättra situationen – ett arbete som får ringar på vattnet, eftersom flera andra gruvföretag vänder sig till Goldcorp för att dra lärdom av deras erfarenheter. John Howchin anställs som generalsekreterare för Etikrådet.

2011

Etikrådet breddar sin verksamhet. Under året genomför Etikrådet sitt första proaktiva projekt med fokus på gruvindustrin. Målet är att utöka det förebyggande arbetet generellt hos företagen samt att få dem att sträva mot de bästa arbetssätten som finns inom respektive område i branschen. När projektet följdes upp 2014 kunde Etikrådet konstatera generella förbättringar för alla de hållbarhetsaspekter som diskuterats med företagen.

2012

Kakaoidustrin, tobaksbranschen och antikorrupsionsarbete är temat för flera proaktiva projekt som Etikrådet driver eller är med i. Att lyfta såväl styrkor som svagheter i företags hållbarhetsstrategier har visat sig vara ett bra sätt att få dem att vidta åtgärder.

2013

Etikrådet arrangerar ett seminarium om finansiering av övergången till ett lågfossilt samhälle. Politiker, intresseorganisationer och investerare bjuds in för att lyssna på Michael Liebreich från Bloomberg New Energy Finance. Telekomindustrin är i fokus i ett av Etikrådets förebyggande

initiativ. Etikrådet beslutar att från 2014 införa en tidsgräns på fyra år för reaktiva dialoger. Förändringarna görs mot bakgrund av att vissa dialoger kunnat pågå i många år utan tidsbegränsning, vilket tagit resurser från andra viktiga initiativ.

2015

AP-fondernas etikråd är värd för ett nordiskt seminarium om FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, de så kallade Ruggieprinciperna. Syftet är att inspirera nordiska företag att implementera och rapportera enligt principerna samt att få de femtiotalet närvarande nordiska företagen och kapitalförvaltarna att dela erfarenheter med varandra.

2017

Etikrådet firade sitt tioårsjubileum. I samband med det anordnades två välbesökta seminarier om ansvarsfulla och hållbara investeringar. Det första seminariet handlade om klimatförändringar med Al Gore och Johan Rockström. Det andra seminariet handlade om ansvarsfulla investeringar, mänskliga rättigheter och miljö.

2018

Etikrådet rekommenderar att tre cannabisföretag utesluts. Etikrådet bedömer att företagen bryter mot FN:s konventioner om narkotiska preparat, eftersom de tillverkar och/eller marknadsför produkter med cannabis för icke-medicinskt bruk. Etikrådet beslutar, efter strategiarbete inkluderande intressentdialoger, att fokusera sitt proaktiva arbete till fyra hållbarhetsområden: miljö, klimat, mänskliga rättigheter och affärsetik. Etikrådet och dess konsult för bolagsdialoger arbetar tillsammans med människorättsorganisationen Shift i ett

projekt för erfarenhetsutbyte med syftet att vidareutveckla processerna för att ta hänsyn till mänskliga rättigheter.

2019

Olyckan i Brumadinho, Brasilien, inträffade när gruvföretaget Vales avfallsdamm kollapsade och fick fruktansvärda konsekvenser. Etikrådet hade redan en pågående dialog med företaget efter en liknande olycka två år tidigare. Etikrådet rekommenderade AP-fonderna att utesluta Vale. Kort därefter initierade Engelska kyrkans pensionsfond och Etikrådet ett stort gemensamt projekt för att säkerställa att gruvföretag globalt tar ansvar för sina avfallsdamm.

2020

I januari, ett år efter gruvdamsolyckan i Brumadinho, Brasilien, hade arbetet lett till att en publik global databas skapats med information om mer än 1 800 gruvdamm. I augusti presenterades en global standard för gruvdamm, Global Industry Standard on Tailings Management. Gruvdamsprojektet, the Mining and Tailing Dam Safety Initiative, vann PRI:s Stewardship Project of the Year Award. Året avslutades med att Etikrådet publicerade ett förväntansdokument kring mänskliga rättigheter och tech-sektorn som tagits fram i samarbete med Danish Institute for Human Rights.

2021

Etikrådet avslutade under 2021 ett framgångsrikt globalt arbete som pågått under tre år med fokus på säkerhet kring gruvors avfallsdamm. Förväntansdokumentet Tech-giants and Human Rights – Investor expectations används i dialoger och bidrar till positiv utveckling hos tech-bolag. Riksrevisionen genomförde en granskning 2021 av AP-fondernas och Etikrådets hållbarhetsarbete, som befanns vara ändamålsenligt. AP-fonderna beslutar gemensamt att göra en översyn av Etikrådets uppdrag och strategi i syfte att ytterligare stärka Etikrådets arbete framöver.

Ett ägarsamarbete för hållbarhet genom dialog och engagemang

För mer information:

www.etikradet.se

www.ap1.se, www.ap2.se, www.ap3.se, www.ap4.se

Kontaktuppgifter:

Telefon: +46 (0) 8-555 17 100

E-post: info@etikradet.se